

016 604.

78.

OSRODEK SZKOLENIA OFICERÓW

JAWNE

~~nieopracowane~~
szukawo

Egz. Nr 120

000020/20

TAKTYKA

ORGANIZACJA I ZASADY TAJNEGO DOWODZENIA
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH

016604

ARCHIWUM
JEDnostki SZKOLENIOWE
KADRA STABU GŁÓWNEGO
133865

WARSZAWA - REMBERTÓW

1969

016 604.

78.

OSRODEK SZKOLENIA OFICERÓW

JAWNE

0-000000
SLUŻBOWEGO

0-000000

Egz. Nr 000 120

000020/70

TAKTYKA

ORGANIZACJA I ZASADY TAJNEGO DOWODZENIA
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH

016604

ARCHIWUM
JEDYNOTKI SZKOLENIOWE
KADRA SETASU GENCYALNEGO

33865

WARSZAWA - REMBERTÓW

1969

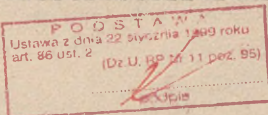
ŚRODEK SZKOŁENIA OFICERÓW

" ZATWIERDZAM "

ZASTĘPCA KOMENDANTA
ŚRODKA SZKOŁENIA OFICERÓW
d.s. szkolenia

plk Józef BATKIEWICZ

Dnia " " 1969 r.

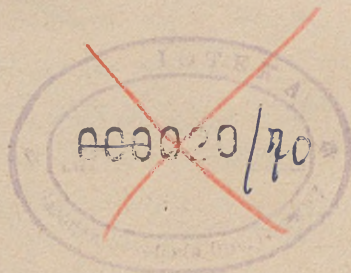
2. Inkl. prot. 42657

JAWNE

~~DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO~~

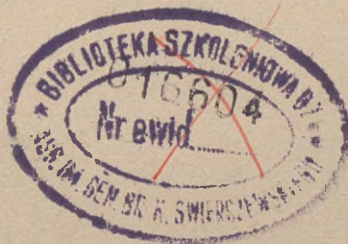
~~TAJNE~~

Egz. nr. 000 120

T A K T Y K A

ORGANIZACJA I ZASADY TAJNEGO DOWODZENIA NA SZCZEBŁACH
TAKTYCZNYCH

OPRACOWALI :

ppłk Longin HENDLER

mjr Krzysztof SZCZUBIŃSKI

SPRAWDZIŁ :

KIEROWNIK CYKLU TAKTYKI

plk dypl. Edward KALINOWSKI

Warszawa-Rembertów

1969 r.

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA
KADRY SZTABU GŁÓWNEGO
m. gen. bryg. K. Świerczyński

33865

S P I S T R E Ś C I

=====

Strona

Indeks definicji, pojęć i skrótów - - - - -	4
Wykaz załączników - - - - -	6
W s t ę p - - - - -	8
<u>1. ORGANIZACJA TAJNEGO DOWODZENIA W WOJSKU</u> - - - - -	12
1.1. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA SYSTEM ORGANIZACJI TD - - - - -	13
1.1.1. Prawidłowości kształtujące organizację TD - - - - -	14
1.1.2. Wymagania stawiane organizacji TD - - - - -	15
1.2. SYSTEM ORGANIZACJI TAJNEGO DOWODZENIA - - - - -	16
1.2.1 Zakres odpowiedzialności za organizację TD - - - - -	17
1.2.2. Ustalanie systemu TD dla potrzeb współ- działania. - - - - -	17
1.2.3. Szkolenie w zakresie TD - - - - -	18
1.2.4. Kontrola organizacji i funkcjonowania TD - - - - -	19
1.3. ZASADY ORGANIZACJI TAJNEGO DOWODZENIA - - - - -	20
1.3.1. Zasady ogólne - - - - -	20
1.3.2. Zasady organizacji TD z pododdziałami /oddziałami/ wykonującymi zadania samo- dzielnie. - - - - -	21
1.3.3. Zasady organizacji TD w warunkach garnizonowych - - - - -	22
<u>2. DOKUMENTY TD SZCZEBLI TAKTYCZNYCH</u> - - - - -	23
2.1. DOKUMENTY TD STOSOWANE W POSZCZEGÓLNYCH OGNIWACH DOWODZENIA - - - - -	23
2.2. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH DOKUMENTÓW - - - - -	25
2.2.1. Umówione sygnały tajnego dowodzenia /USTD/- - - - -	25
2.2.2. Tabele kodowe - - - - -	28
2.2.3. Tabele rozmównicze - - - - -	29
2.2.4. Tabele sygnałowe. - - - - -	30
2.2.5. Kodowane mapy. - - - - -	32

1. System kodowania map KM - 1 - - - - -	33
2. System kodowania map KM- 3 - - - - -	34
3. System kodowania map KM - 5 - - - - -	35
4. System kodowania map KM - 6 - - - - -	35
2.2.6. Kod terenu - - - - -	36
2.2.7. Zakodowany szkic terenu - - - - -	36
2.2.8. Tabele kryptonimów stacji telefoniczno-telegra- ficznych / TT/ - - - - -	37
2.2.9. Tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych - -	38
2.3. ZASADY WPROWADZANIA DOKUMENTÓW TD DO UŻYTKU - - - - -	39
3. <u>FORMY PRZEKAZYWANIA I SPOSOBY MASKOWANIA INFORMACJI</u> - - - - -	41
3.1. FORMY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI - - - - -	41
3.2. PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW TD DO PRACY. - - - - -	46
3.3. SPOSOBY MASKOWANIA INFORMACJI. - - - - -	46
3.4. PRZYKŁADY MASKOWANIA INFORMACJI - - - - -	48
3.4.1. Maskowanie tekstu do przekazania przez obsługę technicznych środków łączności. - - - - -	48
3.4.2. Maskowanie tekstu przeznaczonego do bezpośrednie- go przekazania przez techniczne środki łączno- ści. - - - - -	49
3.4.3. Przygotowanie tekstu do przekazania przez technicz- ne środki łączności w formie niezamaskowanej. - - -	50
4. <u>WYWIAD ŁĄCZNOŚCI I PRZYCZYNY DEKONSPIRACJI DOKUMENTÓW TD.</u> - - -	51
4.1. OGÓLNE DANE O WYWIADZIE ŁĄCZNOŚCI. - - - - -	51
4.2. PRZYCZYNY DEKONSPIRACJI DOKUMENTÓW TD. - - - - -	53
4.2.1. Przedsięwzięcia zabezpieczające przed dekonspi- racją dokumentów TD i treści przekazywanych informacji - - - - -	54
5. <u>ZASADY KODOWANIA MAP W SYSTEMIE WYKRYWANIA SKAŻEŃ.</u> - - - - -	55
5.1. W OBRONIE TERYTORIUM KRAJU. - - - - -	55
5.2. W WOJSKACH OPERACYJNYCH. - - - - -	56
BIBLIOGRAFIA - - - - -	90

INDEKS DEFINICJI, POJĘĆ I SKRÓTÓW

=====

Dekryptarz - jest to wykrycie sposobu, wg którego treść jawna została zaszyfrowana / zakodowana/.

Bigram - wartość składająca się z dwóch liter, np. "IN".

Trigram - wartość składająca się z trzech liter, np. "ACZ".

Sylaba - może być zawsze bigramem lub trigramem, natomiast bigram i trigram nie zawsze będzie sylabą.

Dokumenty kodowe - jest to zbiór różnych dokumentów przeznaczonych do maskowania informacji o charakterze tajnym.

Dokumenty tajnego dowodzenia /TD/ - są zbiorem dokumentów kodowych i tabel umówionych sygnałów tajnego dowodzenia /USTD/.

Kod - jest to odmiana szyfrów podstawieniowych, w których zamienia się litery, sylaby, wyrazy lub całe zdania na grupy literowe lub cyfrowe.

Kod od szyfru - różni się mniejszą mową kryptograficzną.

Kryptografia - jest to dziedzina obejmująca opracowanie szyfrów /kodów/ i sposobów posługiwania się nimi oraz metody ich odczytywania.

Łączność szyfrowa - jest to całokształt zagadnień związanych z przyjmowaniem informacji jawnych, ich zaszyfrowanie /ręcznie lub maszynowo/, przekazaniem, rozszyfrowaniem, doręczeniem i zabezpieczeniem dokumentów szyfrowych.

Maskowanie - jest to dziedzina sztuki wojennej i system specjalnych przedsięwzięć, mających na celu wprowadzenie przeciwnika w błąd odnośnie własnych zamiarów, położenia, ilości i składu swych sił przy przygotowywaniu i prowadzeniu operacji /walki/ a także obrony tyłów kraju. Maskowanie dzieli się na :

- operacyjne / szeroki kompleks przedsięwzięć/ ;
- taktyczne / bezpośrednie/ ukrycie wojska sprzętu bojowego itp.

Jednym z elementów maskowania jest tajne dowodzenie.

Szyfr - jest to metoda lub system tajnego pisanie, który umożliwia przekształcenie tekstu jawnego/ niezależnie od rozmiaru i używanego języka / w tekst zaszyfrowany.

Szyfrogram lub kryptogram - jest to informacja o charakterze tajnym przekazana w formie znaków /przeważnie litery lub cyfry/, których nie można odczytać bez systemu kluczewego.

Tajne dowodzenie TTD / - jest to takie dowodzenie, które zapewnia utrzymanie w tajemnicy treści informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności w warunkach pokojowych i wojennych.

Nr zał.	T r e ś ć	Ilość egz.	Uwagi	Strona
1	2	3	4	5
1	Schemat typowego stosowania dokumentów tajnego dowodzenia	1		59
2	Punkt Zarządzenia Łączności Nr 03-1 ODZ dotyczący łączności szyfrowo-kodowej / Przykład /	1		60
3	Tabela umówionych sygnałów tajnego dowodzenia	1		62
4	Tabela kodowa	1		63
5	Tabela różnówicza	1		66
6	Tabela sygnałowa	1		68
7	System kodowania map KM-1	1		69
8	Załącznik Nr 1 do zarządzenia łączności Nr 03-1 ODZ. Kodowanie map systemem KM - 1	1		70
9	System kodowania map KM-3	1		71
10	Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Łączności Nr 03 - 10 DZ. Kodowanie map systemem KM-3	1		72
11	System kodowania map KM - 5	1		73
12	Załącznik Nr 3 do Zarządzenia Łączności Nr 03 - 10 DZ. Kodowanie map systemem KM-5 "B"	1		76
13	System kodowania map KM - 6	1		77
14	Załącznik Nr 4 do Zarządzenia Łączności Nr 03 - 10 DZ. Kodowanie map systemem KM - 6	1		78
15	Kod terenu	1		79
16	Zakodowany szkic terenu	1		80
17	Tabela kryptonimów stacji telefon-telegr.	1		81
18	Tabela sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.	1		82

1	2	3	4	5
19	Zasadniczy kwadrat mapy	1		83
20	Numeracja kwadratów zasadniczych	1		84
21.	Numeracja południków i równoleżników	1		85
22.	Współrzędnik WS -1 z przykładem	1		86
23	Schemat organizacji TD 5 pz	1		87

W S T Ę P

Sposoby tajnego porozumiewania się są równie stare jak umiejętność mówienia i zawsze były związane ze środkami łączności, za pomocą których przekazywano wiadomości. Już w starożytności stosowano dwie do dziś aktualne zasady "utajniania" wiadomości; podstawiania i przestawiania.

Z a s a d a p o d s t a w i a n i a polega na zastąpieniu zrozumiałego elementu wiadomości przez element umowny. Na przykład w wyrazie "zdrada" litera "z" może być zastąpiona przez określone znaki / np. Q +/, albo cyfry / np. Z = 26/ lub cały wyraz "zdrada" może być zastąpiony dowolnym znakiem lub grupą cyfr.

Z a s a d a p r z e s t a w i a n i a polega na tym, że nie wprowadza się umownych elementów, lecz używa się tylko samych elementów zrozumiałych, rzeczywistych, ustawionych jednak w określonej umownej kolejności. Na przykład w wyrazie 6 literowym zdrada przestawia się poszczególne litery - "daradz" a odczytuje się to wyrażenie wg. kolejności 6,5,3,2,1,4.

Jednym z podstawowych wymagań maskowania ogólnego jest zabezpieczenie tajemnicy obiegu informacji. Osiągnąć to możemy przez należyłą organizację i stosowanie zasad tajnego dowodzenia wojskami. Do pierwszej wojny światowej maskowanie nie było ujęte w regulaminach i instrukcjach wojskowych. Uzależnione ono było od osobistych pomysłów dowódców i wodzów. Dopiero pierwsza wojna światowa sprawiła, że maskowanie stało się jednym z bardzo ważnych elementów sztuki wojennej.

Maskowanie informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności nabiera szczególnego znaczenia w obecnym okresie, to jest w okresie udoskonalenia środków i metod rozpoznania i prowadzenia podśłuchu pracy technicznych środków łączności. Dlatego też każde działanie bojowe na całą jego głębokość winno cechować ściśle zachowanie w tajemnicy przekazywanych informacji.

Każda ze stron prowadzących działania bojowe będzie usiłowała za wszelką cenę zdobywać wiadomości dotyczące planów i zamiarów strony przeciwniej, wykorzystując w tym celu wszystkie posiadane odpowiednie środki. Historia wojen a w szczególności doświadczenia drugiej wojny światowej wskazują, że wykrycie na czas planów i zamiarów przeciwnika było jedną z głównych przyczyn niepowodzenia jego operacji czy walki.

Nieprzyjaciel znając plany i zamiary strony przeciwnej jest w stanie poczynić niezbędne przedsięwzięcia, aby z jednej strony uniknąć zaskoczenia zaś z drugiej strony pokrzyżować plany i zamierzenia przeciwnika.

Stała czujność i bezwzględne przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących maskowania informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności, przepisów korzystania z technicznych środków łączności i innych winne obowiązywać wszystkich żołnierzy bez względu na stopień i zajmowane stanowisko. Ma to na celu przeciwstawienie się następującym metodom zdobywania wiadomości przez nieprzyjaciela.

- prowadzenia podsłuchu pracy technicznych środków łączności ;
- przechwytywania oficerów łącznikowych i łączników przewożących dokumenty bojowe i pocztę ;
- wykradania dokumentów tajnych ;
- prowadzenie dywersji łączności / włączanie się na fale radiowe i linie przewodowe / w celu podawania fałszywych informacji ;

Jak wiadomo z praktyki zasadniczym środkiem łączności na szczeblach taktycznych jest radio ze względu na takie jego zalety jak :

- możliwość nawiązania łączności w bardzo krótkim czasie ;
- możliwość utrzymania łączności między korespondentami będącymi w ruchu i na postoju ;
- możliwość nawiązania i utrzymania łączności z korespondentami, których miejsce postoju nie jest nam znane ;
- możliwość nawiązania i utrzymania łączności poprzez tereny trudne dostępne ;
- możliwość nawiązania i utrzymania łączności z wojskami walącymi w okrążeniu lub na tyłach nieprzyjaciela ;
- możliwość przekazywania rozkazów i zarządzeń jednocześnie do kilku korespondentów ;
- możliwość nawiązania i utrzymania łączności z korespondentami na dowolną odległość ;
- łatwość manewrowania.

Radio posiada jednak poważne wady a mianowicie :

- możliwość prowadzenia podsłuchu pracy nadajników bez przeciwdziałania temu ;
- możliwość wykrycia miejsca rozmieszczenia radiostacji / pelengacja / ;

- możliwość zakłóceń pracy własnych radiostacji przez nieprzyjaciela;
- możliwość występowania wzajemnych zakłóceń wskutek dużego nasycenia pola walki środkami radiowymi ;
- zależność pracy środków radiowych od warunków terenowych i zakłóceń elektro-magnetycznych atmosferycznych i przemysłowych.

Spośród w/w wad radiostacji najbardziej niebezpieczną z punktu widzenia zachowania tajemnicy jest możliwość prowadzenia podsłuchu oraz możliwość wykrycia miejsca rozmieszczenia radiostacji. P o d s ł u e h umożliwia nieprzyjacielowi przechwytywanie korespondencji i śledzenie toku jej wymiany.

P o l e n g a e j a umożliwia wykrywanie rejonów rozmieszczenia radiostacji, ich siły, a w związku z tym rozmieszczenie sztabów, oddziałów i pododdziałów, jak również oceny sił przeciwnika.

Analizując możliwość prowadzenia podsłuchu pracy technicznych środków łączności należy stwierdzić, że współczesna aparatura służąca do rozpoznania pracy technicznych środków łączności pozwala na rejestrowanie i wzmocnienie w potrzebnym stopniu sygnałów nawet bardzo odległych radiostacji, oraz prowadzenia podsłuchu przewodowych środków łączności bez podłączania się do linii. Z powyższego wynika, że techniczne środki łączności bez zastosowania aparatury utajniaszącej w żadnym wypadku nie zabezpieczą przed nieprzyjacielem zachowania w tajemnicy przekazywanej korespondencji. Dlatego też szczególnego znaczenia nabiera stosowanie dokumentów kodowych oraz umówionych sygnałów tajnego dowodzenia przy przekazywaniu wiadomości przez techniczne środki łączności. Czasem najniejsze odchylenie od obowiązujących zasad, względnie nierządziwy sposób użycia umówionych sygnałów tajnego dowodzenia i dokumentów kodowych podczas maskowania treści wiadomości przekazywanych przez techniczne środki łączności może doprowadzić do dekonspiracji dokumentów kodowych lub treści przekazywanej informacji.

Dla potwierdzenia znaczenia maskowania wiadomości przekazywanych przez techniczne środki łączności mogą służyć następujące przykłady z okresu drugiej wojny światowej.

1. W toku walk na jednym z odcinków frontu wojska radzieckie nacierały z powodzeniem w kierunku morza Bałtyckiego. W wyniku tego natarcia wojska niemieckie zostały odrzucone na brzeg morza, stawiając w dalszym ciągu silny opór i przeprowadzając raz po raz kontrataki. Natarcie wojsk radzieckich zostało powstrzymane.

Sytuacja wskazywała, że będzie można ponowić natarcie dopiero po dokładnym jego przygotowaniu. W tym czasie został przechwycony przez podstęp Armii Radzieckiej, /meldunek/ jednego z generałów niemieckich, przekazywany tekstem otwartym "Ponoszę olbrzymie straty, mam na wyczerpaniu amunicję, rezerwy zostały zużyte, proszę o szybką pomoc, gdyż w przeciwnym razie nie będę w stanie stawiać dalszego oporu". Po ustaleniu prawdziwości tych danych wojska radzieckie niezwłocznie rozpoczęły natarcie. Wynik - Niemcy zostali doszczętnie rozbici.

2. Na jednym z odcinków frontu radziecko-niemieckiego w toku rozmowy pomógł dwóm żołnierzom niemieckim jeden z nich życzył swemu koledze spokojnej nocy /rozmowa prowadzona była w nocy/ na co drugi odpowiedział "zależy komu, bo nasi rano będą mieli dobrą rozgrzewkę". Te na pozór jak by się wydawało nie znaczące słowa, pomogły dowództwu związku taktycznego Armii Radzieckiej walczącemu na tym odcinku wykryć na czas zamiary nieprzyjaciela i poczynić niezbędne przedsięwzięcia.

Natarcie oddziałów niemieckich na tym odcinku zakończyło się niepowodzeniem.

3. W natarciu jednego ze związków taktycznych Armii Radzieckiej, po przekazaniu pierwszej i drugiej pozycji nieprzyjaciela, dowództwu artylerii wydał tekstem otwartym przez radio rozkaz przygotowania i wykonania pięciominutowej nawały ogniowej na trzecią pozycję niemiecką. Nawała ogniowa została wykonana.

Nacierające oddziały Armii Radzieckiej ku wielkiemu zdumieniu napotykały na silnie zorganizowany i zacięty opór broniącego się nieprzyjaciela. W toku dalszych walk wzięty do niewoli żołnierz z grupy deszyfrów nieprzyjaciela, zeznał, że powyższy rozkaz został przez nich przechwycony i dowództwo hitlerowskie zdążyło wycofać na czas swe oddziały znajdujące się na tej pozycji, a po nawałce ogniowej ponownie ją obsadzić.

Niezmiernie ważne znaczenie posiada maskowanie wiadomości przekazywanych / przez techniczne środki łączności / do wojsk znajdujących się w okrążeniu, czy do jednostek wykonujących specjalne zadanie w oderwaniu od sił głównych /desant powietrzny, morski, OW, OR, grupa szybka itp/.

W wymienionych wypadkach najczęściej jednostki te znajdować się będą na tyłach wojsk nieprzyjaciela i wszelkie rozkazy, zarządzenia i meldunki winne być zachowane w największej tajemnicy.

W w/w. działaniach stosowanie osobistej styczności dowódców oraz wykorzystanie ruchomych środków łączności będzie bardzo często utrudnione, a nawet całkowicie niemożliwe. Wobec tego przekazywanie informacji za pomocą technicznych środków łączności winne w tych działaniach odgrywać główną rolę i od tego jak ono będzie zorganizowane i stosowane, w dużej mierze zależy powodzenie zaplanowanej walki. Dlatego też szczególne znaczenie nabiera tu umiejętne stosowanie w jak najszerszym zakresie umówionych sygnałów tajnego dowodzenia i dokumentów kodowych przy przekazywaniu wiadomości przez techniczne środki łączności. Należy szczególną uwagę zwrócić na umiejętność ich maskowania¹ korzystania z różnych dokumentów przy maskowaniu jednej treści.

Najmniejsze odchylenia od obowiązujących zasad wykorzystania dokumentów może doprowadzić do ich ujawnienia. Za-maskowaną treść wiadomości przekazywanych przez techniczne środki łączności odpowiadają nie tylko dowódcy ale wszyscy pracownicy sztabów, którzy korzystają z technicznych środków łączności.

1. ORGANIZACJA TAJNEGO DOWODZENIA W WOJSKU

=====

Ogólne kierownictwo i nadzór nad przestrzeganiem zasad TD w całym wojsku sprawuje Szef Sztabu Generalnego przez Oddział VIII Szefostwa Wojsk Łączności. Za stan TD w oddziałach i pododdziałach odpowiedzialni są dowódcy, natomiast za właściwą organizację i przestrzeganie zasad TD, w oddziałach i pododdziałach odpowiedzialni są bezpośrednio szefowie sztabów. Zasady organizacji i stosowania zasad TD winni znać oraz przestrzegać wszyscy generałowie, oficerowie jak również inne osoby w zakresie pełnionych obowiązków.

Tajne dowodzenie w wojsku organizuje się na poszczególnych szczeblach dowodzenia dla każdego szczebla dowodzenia oddzielnie.

Tajne dowodzenie organizuje się od szczebla najwyższego do :

- a/ drużyny włącznie - w wojskach lądowych ;
- b/ pojedynczego samolotu - w wojskach lotniczych ;
- c/ pojedynczego okrętu - w marynarce wojennej ;
- d/ samodzielnych jednostek wojskowych, do PSZW, WSZW i składnic
- w warunkach garnizonów / obozów/.

Podstawą do organizacji tajnego dowodzenia są w y t y c z n e
S z e f a S z t a b u pododdziału / oddziału/ i odpowiedni punkt
zarządzenia łączności nadrzędnego sztabu.

1.1. CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA SYSTEM ORGANIZACJI TD

=====

Omawiając jakiegokolwiek zagadnienie dotyczące TD nie sposób jest rozpatrywać je w oderwaniu od spraw ogólnowojskowych, chociażby z uwagi na to, że TD nie jest odcynnym w sobie, a zabezpiecza interesy ogólnowojskowe i działa na ich korzyść. Toteż przy rozpatrywaniu TD należy uwzględnić organizację wojsk i ich system dowodzenia, który z kolei wpływa z właściwości działań bojowych tych wojsk.

Wiadomym jest, że nasze siły zbrojne dzielą się na dwa podstawowe piony :

- a/ wojska operacyjne - przeznaczone do wykonywania zadań wynikających z tytułu uczestnictwa Polski w Układzie Warszawskim ;
- b/ wojska obrony terytorium kraju / OTK/ - przeznaczone do zagwarantowania bezpieczeństwa wewnętrznego, utrzymania ciągłości produkcji, zaopatrzenia wojsk, stworzenia wojskom operacyjnym odpowiednich warunków mobilizowania się itp.

Podział sił zbrojnych na dwa podstawowe piony rzutuje również na organizację TD. Tajne dowodzenie w wojskach operacyjnych jest zorganizowane nieco odmiennie niż w wojskach OTK. Różnica ta wynika z odmiennej struktury organizacyjnej zarówno wojsk jak i organów dowodzenia; co z kolei wypływa z różnych zadań jakie te wojska mają wykonywać. Zarówno w wojskach operacyjnych jak i w wojskach OTK organizacja TD winna być dostosowana do struktury organów dowodzenia i powinna odpowiadać wynogom stawianym dowodzeniu w poszczególnych pionach wojsk.

1.1.1. PRAWIDŁOWOŚCI KSZTAŁTUJĄCE ORGANIZACJĘ TD

- a/ struktura organizacyjną wojsk ;
- b/ struktura organów dowodzenia ;
- c/ zapewnienie ciągłości dowodzenia ;
- d/ współdziałanie między wojskami ;
- e/ zmiana podporządkowania organizacyjnego.

Struktura organizacyjna wojsk ma wpływ na organizację TD w sensie ilości organizowanych sieci, jak również i ilości jednostek, z którymi należy organizować tajne dowodzenie.

Np. jeżeli armia jest zorganizowana w korpusy, dywizje i pułki to wówczas TD w pionie dowodzenia należy organizować w ogniwach:

- armia korpusy ;
- korpus - dywizje.

Natomiast jeżeli w skład armii wchodzi tylko dywizje i pułki, to wówczas odpada jedno ogniwo dowodzenia / korpus/ i TD organizuje się w pionie dowodzenia w ogniwach :

- armia - dywizje ;
- dywizja - pułki ;
- pułk - bataliony ;
- batalion - kompanie ;
- kompania - plutony.

S t r u k t u r a o r g a n ó w d o w o d z e n i a jest jednym z bardzo ważnych czynników, które wpływają na organizację TD. Wiadomym jest, że dowodzenie wojskami w warunkach bojowych odbywa się ze stanowisk dowodzenia. Z zasady organizuje się:

- stanowisko dowodzenia /SD/ ;
- wysunięte stanowisko dowodzenia /WSD/;
- kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia /KSD/.

Jeżeli jest jedno SD, to tajne dowodzenie będzie organizowane tylko z tego jednego stanowiska dowodzenia, a jeżeli na danym szczeblu występują trzy w/w stanowiska dowodzenia, to wówczas należy organizować TD z trzech stanowisk i między tymi stanowiskami dowodzenia. Ma to wpływ na ustalenie się systemu maskowania a co za tym idzie i na samą organizację TD.

Z a p e w n i e n i e c i ą g ł o ś c i d o w o d z e n i a ma również dość poważny wpływ na ustalenie zasad organizacyjnych TD. We współczesnych warunkach prowadzenia działań bojowych jest planowane i organizowane zabezpieczenie ciągłości dowodzenia na wypadek gdyby całkowicie zniszczone zostało dowództwo i sztab danego szczebla. W takich przypadkach za zniszczony sztab przyjmuje bezpośrednio dowodzenie sztab wyższy lub niższy np. sztab armii bezpośrednio dowodzi pułkami. Względnie funkcję zniszczonego sztabu dywizyjnego przejąłby sztab pułków, uprzednio do tego celu przygotowany. Dlatego w organizacji TD zawsze należy przewidywać takie możliwości aby nie dopuścić do przerwania ciągłości dowodzenia. Nie może być przypadku, żeby istniało dowodzenie a nie była zabezpieczona jego tajność.

W s p ó ł d z i a ł a n i e m i ę d z y w o j s k a m i należy zawsze brać pod uwagę przy ustalaniu zasad organizacji TD, ponieważ między jednostkami współdziałającymi wymieniane są informacje, które mogą być przekazywane tekstem jawnym. W związku z tym należy w każdym przypadku organizować TD między wszystkimi jednostkami współdziałającymi.

Z m i a n a p o d p o r z ą d k o w a n i a o r g a n i z a c y j - n e g o może dość często i niespodziewanie występować w czasie współczesnych działań bojowych co w istotny sposób wpływać będzie na ustalenie zasad organizacyjnych TD. Przy ustalaniu zasad TD także przypadki należy zawsze przewidzieć.

1.1.2. WYMAGANIA STAWIANE ORGANIZACJI TD

O r g a n i z a c j a T D p o w i n n a b y ć :

- trwała ;
- elastyczna;
- gwarantująca ciągłość tajnego dowodzenia.

T r w a ł o ś ć o r g a n i z a c j i T D to taki jej system organizacyjny, który nie pozwala, aby w przypadku zdekonspirowania dokumentu na szczeblu np. batalionu, nie zostało zdekonspirowane TD w pionie dowodzenia dywizji. By się przed tym zabezpieczyć należy TD organizować tylko w bezpośrednie wiążących się szczeblach :

- front - armia i jednostki bezpośrednio podległe ;
- armia - dywizje i jednostki bezpośrednio podległe ;
- dywizja - pułki i pododdziały bezpośrednio podległe ;
- pułk - bataliony ;
- batalion - kompanie ;
- kompania - plutony.

Zorganizowane w ten sposób TD zabezpiecza nam jego trwałość.

Elastyczność organizacyjna TD to taki system, który gwarantuje zabezpieczenie tajnego dowodzenia w warunkach częstej i nie przewidzianej zmiany podporządkowania organizacyjnego jednostek np. jeżeli pułk zmechanizowany / pancerny / jednej dywizji w czasie walki przechodzi pod dowództwo inne, - dotyczy to również batalionu i kompanii piechoty / czołgów /, które mogą w czasie walki zmienić podporządkowanie.

Ciągłość tajnego dowodzenia osiąga się przez ścisłe przestrzeganie zasad organizacji TD na każdym szczeblu dowodzenia we wszystkich sytuacjach pola walki.

W świetle powyższych rozważań TD w wojskach operacyjnych organizuje się w dwóch pionach :

- dowodzenia ;
- współdziałania.

W pionie dowodzenia TD organizuje się w bezpośrednie wiążących się szczeblach, a w pionie współdziałania o dwa szczeble niżej.

1.2. SYSTEM ORGANIZACJI TAJNEGO DOWODZENIA

Organizacja TD na szczeblu pułku i dywizji wypływa z ogólnych prawidłowości i zasad organizacyjnych ustalonych dla tajnego dowodzenia. Stąd na szczeblu dywizji TD należy organizować w pionie dowodzenia i współdziałania. W pionie dowodzenia z każdego SD do pułków i pododdziałów bezpośrednio podległych. W pionie współdziałania pomiędzy sztabem dywizji a wszystkimi pododdziałami wchodzącymi w jej skład. W związku z tym dokumenty kodowe przeznaczone do maskowania informacji w pionie współdziałania winny być doprowadzone do wszystkich stanowisk dowodzenia dywizji oraz do batalionów zmechanizowanych wchodzących w jej skład oraz do sztabów pułków.

Tajne dowodzenie na szczeblu pułku organizuje się tylko w pionie dowodzenia, co oznacza, że dokumenty kodowe ze szczebla pułku doprowadza się tylko do batalionów oraz do pododdziałów bezpośrednio podległych sztabowi pułku.

Organizacja TD na tych szczeblach dowodzenia obejmuje następujące zagadnienia :

- ustalenie / opracowywanie / umówionych sygnałów tajnego dowodzenia /USTD/ i dokumentów kodowych oraz doprowadzenie ich do podległych oddziałów i pododdziałów ;

- ustalanie systemów porozumiewania się przy pomocy USTD i dokumentów kodowych w oddziałach, pododdziałach i między nimi ;
- przeprowadzenie szkolenia w zakresie tajnego dowodzenia;
- przeprowadzenie kontroli w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu TD.

1.2.1. ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ORGANIZACJĘ TD

O r g a n i z a c j ą TD z a j m u j e s i ę s z t a b. Odpowiedzialnym za organizację tajnego dowodzenia jest s z e f s z t a b u. Bezpośrednim organizatorem TD jest starszy pomocnik Szefa Wydziału łączności d/s szyfrowo-kodowych w dywizji a na szczeblu pułku odpowiedni pomocnik Szefa łączności.

Szef sztabu organizuje pracę nad opracowaniem umówionych sygnałów tajnego dowodzenia /USTD/ i dokumentów kodowych oraz ustala sposób wprowadzenia ich do użytku. Opracowaniem dokumentów kodowych i USTD zajmuje się starszy pomocnik Szefa wydziału łączności d/s szyfrowo-kodowych w dywizji a w pułku odpowiedni pomocnik szefa łączności.

Forma i treść dokumentów TD opracowana jest na podstawie wytycznych szefa sztabu do organizacji tajnego dowodzenia. Dokumenty TD powinny ujmować dane potrzebne do utrzymania łączności z przełożonym, podwładnymi, oraz współdziałającymi dowódcami i sztabami.

Praca starszego pomocnika szefa wydziału łączności d/s.kodowych /odpowiedniego pomocnika szefa łączności/ w czasie opracowywania dokumentów TD musi być ściśle powiązana z pracą innych wydziałów sztabu, dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb.

Opracowując dokumenty TD należy mieć na uwadze, aby system kodowy był z jednej strony trudny do rozkodowania przez nieprzyjaciela a z drugiej strony by był dogodny w posługiwaniu się. Ścisła współpraca powinna przebiegać z wydziałem / oficerem/ operacyjnym w zakresie doboru treści i terminologii dokumentów. Oprócz zasadniczych dokumentów TD sztab powinien opracować i przygotować do wprowadzenia zapasowe dokumenty TD jak również zapasowe klucze do zasadniczych dokumentów kodowych.

1.2.2. USTALANIE SYSTEMU TD DLA POTRZEB WSPÓŁDZIAŁANIA

W zagadnieniu tym chodzi przede wszystkim o określenie w jaki sposób w oddziałach i pododdziałach poszczególne służby rodzajów wojsk będą się mogły porozumiewać/za, pomocą jakich dokumentów kodowych i umówionych sygnałów tajnego dowodzenia /USTD/ z podległymi sobie

bezpośrednio oddziałami, pododdziałami oraz w jaki sposób będą się po-
rozumiewać między sobą np.:

- jakie rodzaje dokumentów kodowych obowiązywać będą wszystkie rodzaje wojsk danego oddziału czy pododdziału / kod terenu, kod mapy itp/;
- czy TD, zostanie zorganizowane tylko z jednostkami bezpośrednio podległymi czy też o jeden szczebel niżej ;
- w jaki sposób i za pomocą jakich dokumentów TD i USTD ;
- w jaki sposób zostanie zorganizowane TD, na jakich rodzajach dokumentów kodowych i USTD z oddziałami, pododdziałami przydzielonymi / wspierającymi/ oraz wykonującym zadanie w oderwaniu od sił głównych;
- czy tajne dowodzenie zostało zapewnione z każdego punktu dowodzenia.

Ogólnie bierząc chodzi o sposób powiązania przy pomocy USTD i dokumentów kodowych poszczegól^{ch} rodzajów służb, oddziałów i pododdziałów bezpośrednio podległych, przydzielonych, wspierających i sąsiednich.

1.2.3. SZKOLENIE W ZAKRESIE TD

Szkolenie z zakresu Tajnego Dowodzenia obejmuje :

- planowanie szkolenia ;
- przeprowadzanie wykładów i seminariów ;
- prowadzenie zajęć praktycznych ;
- wykorzystanie dokumentów TD w czasie ćwiczeń.

Szkoleniem w zakresie TD winni być objęci :

- wszyscy oficerowie pełniący służbę wojskową ;
- słuchacze akademii wojskowych, kursów szkół oficerskich bez względu na posiadany stopień wojskowy ;
- chorążowie, podoficerowie, którzy posługują się dokumentami kodowymi i USTD.

Planowanie szkolenia z TD. Szkolenie we wszystkich jednostkach odbywa się na podstawie planów szkolenia, które opracowują jednostki we własnym zakresie, na podstawie wytycznych i programu Głównego Inspektora Szkolenia. W wytycznych tych i w programie może być narzucony ogólny kierunek szkolenia z zakresu TD, z ilością godzin przeznaczonych na ten przedmiot lub też może być ~~rozprężowana~~ ^{zależna} z ilością godzin na poszczególne tematy.

W pierwszym wypadku jednostki opracowujące plany szkolenia obowiązane są ująć poszczególne tematy z TD / przy ścisłej współpracy z organami szyfrowo-kodowymi /.

Przeprowadzenie wykładów i seminariów z TD. Szkolenie z TD przeprowadzają dowódcy / szefowie sztabów / względnie oficerowie przez nich wyznaczeni. Prowadzenie zajęć praktycznych z wykorzystaniem USTD i dokumentów kodowych. Zajęcia praktyczne należy przeprowadzać na ćwiczebnych dokumentach.

W czasie zajęć praktycznych w posługiwaniu się technicznymi środkami łączności należy zawsze stosować USTD i dokumenty kodowe ;

Organizowanie TD i posługiwanie się USTD i dokumentami kodowymi w czasie ćwiczeń. W czasie przeprowadzenia ćwiczeń, TD należy organizować na ćwiczebnych dokumentach kodowych i USTD / specjalnie w tym celu opracowanych /.

1.2.4. KONTROLA ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA TD

Prawo przeprowadzania kontroli posiadają :

- oficerowie szyfrowo-kodowi posiadający pisemne upoważnienie wydane przez dowódcę /szefa sztabu/ ;
- rozjemcy podczas przeprowadzanych ćwiczeń w zakresie prawidłowego posługiwania się USTD i dokumentami kodowymi.

Wyniki z kontroli TD przedstawia / melduje / się pisemnie lub ustnie dowódcy /szefowi sztabu/ kontrolowanej jednostki oraz zlecającemu przeprowadzenie kontroli.

Dowódca / szef sztabu / kontrolowanej jednostki obowiązany jest spowodować usunięcie w ustalonym terminie niedociągnięć stwierdzonych podczas przeprowadzonej kontroli. Jeżeli w czasie przeprowadzonej inspekcji podlega kontroli TD, to wynik z tej kontroli należy włączyć do ogólnej oceny jednostki.

Każdorazowo podczas przeprowadzanych tych ćwiczeń, ich kierownicy winni zapewnić zorganizowanie podsłuchu informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności. Podsłuch winien być zorganizowany na wydzielonych w tym celu środkach łączności.

Przechwycone przez nasłuch naruszenia zasad TD, należy wykorzystać do odpowiedniej zmiany sytuacji operacyjnej / taktycznej / na niekorzyść ćwiczących.

TD pomiędzy kierownictwem, a aparatem rozjemczym podczas ćwiczeń organizuje sztab kierownictwa ćwiczeń na ogólnie ustalonych zasadach organizacji tajnego dowodzenia w wojsku.

1.3. ZASADY ORGANIZACJI TAJNEGO DOWODZENIA

1.3.1. Z A S A D Y O G Ò L N E

We współczesnej walce biorą udział wszystkie rodzaje wojsk ze swym różnorodnym sprzętem bojowym. O powodzeniu w działaniach bojowych tych wojsk decydować będzie dobrze zorganizowane współdziałanie.

Za organizację TD pomiędzy rodzajami sił zbrojnych, rodzajami wojsk i służb, sąsiednimi związkami, oddziałami i pododdziałami wchodzącymi w skład innych lub tych samych związków, oddziałów i pododdziałów

odpowiedzialny jest ten kto organizuje w s p ó ł d z i a ł a n i e / odpowiada za styk/. Ponieważ współdziałanie organizuje się na korzyść ogólnowojskowych związków, oddziałów i pododdziałów dlatego też ci dowódcy będą organizowali TD np. : TD pomiędzy wojskami pancernymi, zmechanizowanymi, artylerią i lotnictwem organizują d o w ó d c y wojsk zmechanizowanych lub pancernych w zależności od tego, który z nich organizuje współdziałanie taktyczne.

TD pomiędzy sąsiednimi jednostkami wchodzącymi w skład różnych lub tych samych związków taktycznych, organizuje s ą s i a d p r a w y do lewego, ponieważ on jest odpowiedzialny za styk. W przypadku nie zorganizowania TD przez sąsiada prawego, nie zwalnia to z obowiązków zorganizowania TD przez sąsiada lewego mimo iż nie jest on w zasadzie odpowiedzialny za styk.

Za organizację TD ze związkami, oddziałami, pododdziałami przydzielonymi /wspierającymi/ odpowiedzialny jest zawsze ten z w i ą z e k / oddział, pododdział/ do którego zostały one przydzielone lub który wspiera.

Tajne dowodzenie pomiędzy rodzajami sił zbrojnych, rodzajami wojsk i służb, sąsiednimi związkami / oddziałami, pododdziałami/ będziemy organizowali w zależności od p o t r z e b s z c z e b l a i d e c y z j i d o w ó d c y / szefa sztabu/ przy pomocy odpowiednich dokumentów kodowych i umówionych sygnałów tajnego dowodzenia / USTD/.

1.3.2. ZASADY ORGANIZACJI TD Z PODODDZIAŁAMI /ODDZIAŁAMI/
WYKONUJĄCYMI ZADANIA SAMODZIELNIE.

Tajne dowodzenie z pododdziałami / oddziałami i związkami taktycznymi przeznaczonymi do wykonania zadań samodzielnych w oderwaniu od sił głównych / desant, oddział wydzielony, oddział rozpoznawczy, patrol rozpoznawczy, konwój itp/. należy organizować w oparciu o oddzielne USTD i dokumenty kodowe.

Powyższe zależy od :

- Specyfiki wykonywania zadań w oderwaniu od sił głównych, co z kolei dyktuje dobór odpowiedniej terminologii przystosowanej do wykonywania tego zadania. Każdy pododdział /oddział, związek taktyczny / wykonujący samodzielne zadanie będzie potrzebował inną terminologię w dokumentach kodowych i inne USTD wynikające ze specyfiki zadania jakie stoi przed nim do wykonania.
- Możliwości szybkiej dekonspiracji dokumentów, każdy pododdział /oddział, związek taktyczny/ wykonujący zadania samodzielnie w oderwaniu od sił głównych będzie narażony na możliwość okradzenia go przez nieprzyjaciela lub zniszczenie. Dlatego też USTD i dokumenty kodowe będą narażone na możliwość dostania się w ręce nieprzyjaciela / dekonspiracja/.

Gdyby pododdziały / oddziały, związki taktyczne/ nie posiadały oddzielnych USTD i dokumentów kodowych, to w przypadku dekonspiracji ich, ujawnione zostałyby USTD i dokumenty kodowe związków taktycznych i operacyjnych sił głównych.

W przypadku organizowania TD z pododdziałami / oddziałami i związkami taktycznymi/ wykonującymi samodzielne zadanie w oderwaniu od sił głównych, w oparciu o oddzielne USTD i dokumenty kodowe należy również zaopatrzyć w nie te pododdziały / oddziały, związki taktyczne/, które są lub będą bezpośrednio zainteresowane działaniami danego pododdziału / oddziału, związku taktycznego/.

Tajne dowodzenie z pododdziałami /oddziałami, związkami taktycznymi/ wykonującymi zadania samodzielnie w oderwaniu od sił głównych można organizować na :

- 1/ umówionych sygnałach tajnego dowodzenia /USTD/ ;

- 2/ dokumentach kodowych ;
- tabeli sygnałowej ;
 - kodzie mapy ;
 - kodzie terenu ;
 - tabeli kryptenimów stacji telefoniczno-telegraficznych;
 - tabeli sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych ;
 - tabeli kodowej / rozmówniczej / w wyjątkowych wypadkach.

W razie braku czasu TD z pododdziałami / oddziałami i związkami taktycznymi / przeznaczonymi do wykonywania zadań samodzielnych w oderwaniu od sił głównych / desant, OW, OR itp/ można organizować przy użyciu e z ę ś c i zasadniczych dokumentów będących już w użyciu .

Zbędne dokumenty kodowe i USTD z pododdziałów / oddziałów, związków taktycznych / wycofuje się lub niszczy zgodnie z poleceniem sztabu organizującego TD.

1.3.3. W WARUNKACH GARNIZONOWYCH

Tajne dowodzenie w warunkach garnizonowych jest zorganizowane na tabelach k o d e w y c h i tabelach r e z m ó w n i c z y c h w poszczególnych pionach : zarządów, oddziałów, wydziałów szefostw rodzajów wojsk i służb lub innych instytucji na poszczególnych szczeblach dowodzenia, od szczebla MON do pułków i równorzędnych włącznie, dla każdego szczebla dowodzenia oddzielnie. Tak więc na jednym szczeblu dowodzenia może wystąpić w zależności od potrzeb i decyzji kilka różnych tabel kodowych i tabel rozmówniczych przy czym każda z nich dla innego pionu.

~ ~ ~
Poszczególne zarządy, oddziały, wydziały, szefostwa rodzajów wojsk i służb lub inne instytucje, które uważają za konieczne wprowadzenie tabel kodowych i tabel rozmówniczych do użytku w swych pionach na p o d s t a w i e w y t y c z n y c h Szefa Sztabu Generalnego przesyłają do organów szyfrowo-kodowych odnośnych szczebli terminologię do tabel kodowych i tabel rozmówniczych oraz wykazy jednostek które winny otrzymać tabele kodowe i tabele rozmównicze danego zarządu / oddziału, wydziału, szefostwa rodzaju wojsk i służb/.

Taki system wiąże ze sobą tylko określone sztaby jednostek bezpośrednio podległych, charakteryzujące się wymianą maskowanej korespondencji dotyczącej w swej treści tych samych zagadnień. Organa szyfrowe-kodowe tych szczebli na podstawie otrzymanej terminologii opracowują tabele kodowe / rozmównicze / i wprowadzają je w życie w danym pionie zgodnie z przysłanym wykazem.

Z powyższego wynika, że w okresie pokojowym w warunkach garnizonowych podstawowym dokumentem kodowym w poszczególnych pionach będzie tabela kodowa i tabela rozmównicza, natomiast w warunkach wojennych obok tabel kodowych i tabel rozmówniczych występują w zależności od potrzeb :

- tabele sygnałowe ;
- kod mapy ;
- kod terenu
- kryptonimy stacji telefonicznych i telegraficznych ;
- tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych ;
- USTD.

Tego rodzaju organizacja TD jest bardzo pracochłonna, jednak w efekcie, w wypadku przejścia z okresu pokojowego na wojenny, daje niewspółmiernie duże korzyści.

Przed wszystkim mamy pewność stałego utrzymania TD w różnych warunkach przez tworzenie kilku różnych niezależnych od siebie, samodzielnie pracujących sieci na jednym szczeblu dowodzenia.

2. DOKUMENTY TD SZCZEBLI TAKTYCZNYCH

2.1. DOKUMENTY TD STOSOWANE W POSZCZEGÓLNYCH OGNIWACH DOWODZENIA

Do maskowania informacji o charakterze tajnym dotyczących zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela przekazywanych przez techniczne środki łączności w warunkach działań bojowych oraz w warunkach ćwiczeń, garnizonów i obozów w poszczególnych ogniwach dowodzenia stosuje się następujące dokumenty :

1. Kompania - pluton :

- umówione sygnały tajnego dowodzenia /USTD/ ;
- zakodowany szkic terenu lub kod terenu i kodowane mapy o ile mapa zostanie doprowadzona do plutonu ;

- tabela kryptonimów stacji telefonicznych ;
- tabela sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

Ponadto gdy kompania będzie działała w oderwaniu od sił głównych wykonując samodzielne zadania, np. : CR, szpica, czata itp. wówczas może otrzymać z oddziału na korzyść którego działa ;

- kodowane mapy ;
- kod terenu ;
- tabelę sygnałową / niekiedy/.

2. Batalion - kompania :

- umówione sygnały tajnego dowodzenia ;
- zakodowany szkic terenu ;
- tabela kryptonimów stacji telefoniczno- telegraficznych /TT/;
- tabela sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

Ponadto w batalionie będą znajdowały się przesłane w pułku :

- tabele sygnałowe ;
- kodowane mapy ;
- kod terenu ;
- tabele kodowe lub tabele rozmównicze wówczas, gdy batalion wykonuje specjalne zadanie o czym decyduje sztab dywizji.

3. Pułk - batalion :

- umówione sygnały tajnego dowodzenia ;
- tabele sygnałowe ;
- kodowane mapy ;
- kod terenu ;
- tabele kryptonimów stacji telefoniczno-telegraficznych /TT/ ;
- tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

Ponadto w pułku znajdują się tabele kodowe i tabele rozmównicze przesłane ze sztabu dywizji.

4. Dywizja - pułk :

- umówione sygnały tajnego dowodzenia /USTD/ ;
- tabele kodowe ;
- tabele rozmównicze ;
- tabele sygnałowe ;
- kodowane mapy ;
- kod terenu ;
- tabele kryptonimów stacji telefoniczno-telegraficznych / TT/ ;
- tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

Dla maskowania tajnych informacji obok dokumentów kodowych stosuje się łączność szyfrową / patrz indeks / od szczebla najwyższego do :

- dywizji / niekiedy pułku / - w wojskach lądowych ;
- pułku - w wojskach lotniczych.

Tabele kryptonimów stacji TT i tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych, są jednocześnie dokumentami łączności i opracowują je wydziały łączności / szefowie łączności/.

2.2. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH DOKUMENTÓW

2.2.1. UMÓWIONE SYGNAŁY TAJNEGO DOWODZENIA - USTD /Załącznik nr 3/

Przez określenie umówione sygnały tajnego dowodzenia USTD należy rozumieć s y g n a ł y występujące w r ó ż n e j f o r m i e służące do szybkiego umownego oznaczenia / maskowania / i przekazywania treści rozkazów, zarządzeń, meldunków itp. USTD stosuje się na wszystkich szczeblach dowodzenia. Treść informacji USTD mogą ustalać w swoich pionach dowódcy, szefowie sztabów, szefowie rodzajów wojsk i służb, jak również inni oficerowie sztabów, rodzajów wojsk i służb dla swoich potrzeb. Na każde działanie bojowe lub ćwiczenie jak marsz, bój spotkaniowy, forsowanie przeszkody wodnej, odparcie kontrataku /przeciwuderzenie/ nieprzyjaciela, przegrupowanie sił i środków itp. należy ustalić /opracować/ USTD w takim przewidywaniu aby zapewniały na cały okres walki maskowanie konkretnej treści rozkazów, zarządzeń i meldunków. Ustalane USTD wraz z maskowaną przez nie treścią mogą być zapisane na mapie, w brudnopisie, w tabeli sygnałowej lub sporządzone w formie wykazu zgodnie z zasadami biurowości.

W okresie przygotowania jak również prowadzenia walki ustalone będą w większości podczas organizowania współdziałania w terenie przez dowódcę jednostki nadrzędnej z dowódcami jednostek podległych oraz pomiędzy szefami zainteresowanych rodzajów wojsk i służb. USTD ustalone mogą być przed rozpoczęciem walki i podawane podczas stawiania zadań na poszczególne rodzaje działań bojowych, gdyż w toku operacji /walki/ będzie brak czasu na ich opracowanie.

Umówione sygnały tajnego dowodzenia dla celów powiadamiania, rozpoznania lotniczego itp. ustalane są ogólnie na wszystkie szczeble i wykorzystywane przez wszystkie pionki / służby/.

USTD mogą być nadawane :

1. prostymi środkami łączności jako :
 - sygnały dźwiękowe / akustyczne / ;
 - sygnały wzrokowe / optyczne /.
2. technicznymi środkami łączności jako :
 - sygnały telefoniczne / przekazywanie mowy / ;
 - sygnały telegraficzne / przekazywanie znaków graficznych lub dźwięków nieartykułowanych /.

USTD mogą wystąpić na poszczególnych szczeblach dowodzenia w następujących formach :

- dźwiękowej
- wzrokowej.

Sygnały dźwiękowe dziela się na następujące rodzaje :

- sygnały artykułowane / głos ludzki / ;
- sygnały nieartykułowane / dźwięk gongu, gwizdaka, syreny, trąbki itp./.

Sygnały w formie dźwiękowej artykułowanej mogą wystąpić od szczebla najwyższego do drużyny włącznie, ponieważ do drużyny są doprowadzone techniczne środki łączności. Sygnały te w zasadzie będą włącznie przekazywane przez techniczne środki łączności w postaci grup dwu, trzy, cztero, pięcio-cyfrowych lub liter wiązanych w słowa w zależności od decyzji ustalającego je.

Różnica pomiędzy sygnałami występującymi w postaci grup cyfrowych a słownymi polegać będzie jedynie na tym, iż dla maskowania treści rozkazów, zarządzeń i meldunków w jednym wypadku używa się cyfr a w drugim słów. Słowa stosowane jako umówione sygnały tajnego dowodzenia powinny mieć fonetyczne brzdienie "twarde" i nie powtarzać się ze słowami używanymi w innych dokumentach ogólnie obowiązujących.

Nie należy stosować słów o podobnym brzdieniu.

Przykłady :

"Przełamałem trzecią pozycję obrohy npla" - BRZOZA, BRZOZA, BRZOZA.

"Rozpocząłem atak odwodów dywizyjnych npla" - 236, 236, 236

Sygnały w formie dźwiękowej nieartykułowanej mogą wystąpić na szczeblach niższych od plutonu w dół, ponieważ na szczeblach wyższych, gdzie pododdziały lub oddziały znajdują się na dużych odległościach między sobą sygnały te nie byłyby słyszalne. Za pomocą tych sygnałów będziemy przekazywali uprzednio ustaloną treść np. poprzez uderzenie

kandieniem w gong, w łopatkę lub sygnał gwizdkiem.

"Gotów do ataku" - trzy uderzenia kandieniem w łopatkę;

"Zwiększyć tempo natarcia" - dwa krótkie gwizdki.

Sygnały wzrokowe dzielą się na :

- sygnały układu ruchów i położeń określonych przedmiotów / hełm, czapka, chorągiewki, karabiny, łopatka itp/ ;
- sygnały układu ruchu, kształty i barwy określonego źródła światła lub dymu / pociski świetlne, naboje sygnałowe, latarki, lampy, ogniska itp./.

Sygnały w formie ruchów ^{nieartykułowane} określonych przedmiotów ^{nieartykułowane} w podobnie jak sygnały dźwiękowe występują na szczeblach niższych w zasięgu widoczności wzrokowej. Wykorzystanie tych sygnałów jest w wielu przypadkach ograniczone ze względu na teren, porę roku i warunki atmosferyczne.

W terenie równinnym /otwartym/ przy dobrej widoczności będzie można na znacznie większe odległości wykorzystywać te sygnały w porównaniu z terenem pofałdowanym, gdzie widoczność ta jest ograniczona. Maskowanie i przekazywanie uprzednio ustalonej treści odbywać się może np. po przez podniesienie do góry łopatki, karabinka, chorągiewki lub innych przedmiotów.

Np. "Przerwać ogień z broni maszynowej" - łopatka usytuowana pionowo".

Sygnały w formie światła lub dymu występują od szczebla dywizji w dół. Przekazywanie uprzednio ustalonej treści odbywać się może np. za pomocą rakiet.

"Opanowakem trzecią transzeję" - gwiazdzista rakiet zielona.

Układ wykazu zawierającego USTD jest dowolny pod względem graficznego wykonania. Dla maskowania treści znajdującej się w wykazie można używać dowolne sygnały dublujące. Ma to na celu utrzymanie ciągłości w przekazywaniu treści informacji.

Przekazywanie treści rozkazów, zarządzeń i meldunków za pomocą USTD jest operatywne / szybkie/, ponieważ można przekazać cały rozkaz / zadanie/ przy pomocy jednego sygnału. Jest to jedna z wielu zalet, których w takim stopniu nie posiadają inne dokumenty TD. Z tego właśnie względu USTD między innymi mają praktycznie duże zastosowanie na niższych szczeblach dowodzenia.

Ponadto są odporne na dekrypcję ze względu na częste przeprowadzanie ich zmian. Dekonspiracja USTD nawet w całym pionie nie dezorganizuje dowodzenia na danym szczeblu ponieważ każdy pion posiada oddzielne USTD. Mogą one mieć szerokie zastosowanie w czasie wykonywania przez oddziały i pododdziały samodzielnych zadań w oderwaniu od sił głównych.

2.2.2. TABELE KODOWE / Załącznik nr 4/

Tabele kodowe /TK/ są dokumentami kodowymi zapewniającymi pod względem kryptograficznym utrzymanie w tajemnicy zamaskowanej treści. Przeznaczone są do maskowania tajnych informacji / przekazywanych/ przez techniczne środki łączności/ wymagających zachowania w tajemnicy treści przez dłuższy okres i których wykonanie nie jest natychmiastowe.

Systemy kluczowe TK winny zapewnić w pierwszym rzędzie trwałość zamaskowanej informacji, a w drugim- operatywność. Opracowane one mogą być w oparciu o układy :

- cyfrowe ;
- literowe.

Systemy kluczowe TK mogą tworzyć grupy trzy, cztery i pięciocyfrowe. Uzależnione to jest od ilości terminologii, która przy układzie trzycyfrowym nie może przekraczać 1000, przy czterocyfrowym - 10000 i przy pięciocyfrowym 100000 terminów. Przy stosowaniu układów literowych ilość terminologii odpowiednio wzrasta.

Terminologia w TK winna być dostosowana do charakteru prowadzonej korespondencji w określonej sieci i na danym szczeblu. Powinna ona składać się z reguły z całych zdań, zwrotów i słów uzupełnionych sylabami, bigramami, trigramami / patrz indeks/. Zdania / zwroty/ można włączyć jeśli maskowana jest korespondencja o charakterze ogólnym. Znaki przestankowe włączamy zawsze, a cyfry gdy nie ustalono innego sposobu ich maskowania.

Tabele kodowe opracowują, rozmnażają, ewidencjonują rozsyłają i niszczą organa szyfrowo-kodowe.

Tabelami kodowymi mogą posługiwać się / tylko w zorganizowanych punktach kodowych/ wyznaczeni rozkazem pisemnym :

- w okresie działań bojowych i w warunkach ćwiczeń - oficerowie i pracownicy sztabów ;
- w warunkach garnizonów i obozów - oficerowie dyżurni i ich pomocnicy.

Z TK nie korzysta się w czasie prowadzenia bezpośrednich rozmów przez techniczne środki łączności. Wiadomości zakodowane przy pomocy tabeli kodowej przesyłane są w formie telegramów lub odpowiednich dokumentów przez ruchome środki łączności i oficerów łącznikowych.

Podstawą do wprowadzenia i wycofania użytku TK jest punkt zarządzenia łączności dotyczący łączności szyfrowe - kodowej/ wydane go przez szefa sztabu danego szczebla dowodzenia/.

Tabele kodowe w zależności od przeznaczenia mogą występować jako służbowe lub ćwiczebne o charakterze :

- ogólnym / różnym/ ;
- służbowym / "mob" i "W" /

Zabrania się wykorzystywać tabele kodowe służbowe do celów ćwiczebnych / szkoleniowych / i odwrotnie.

Praca na TK nie może odbywać się w obecności osób postronnych. Ewidencję TK i korespondencji maskowanej nimi należy prowadzić i przechowywać w kodowej teczce pracy.

2.2.3 T A B E L E R O Z M Ó W N I C Z E / załącznik nr 5/

Tabele rozmównicze /TR/ są dokumentami kodowymi przeznaczonymi do maskowania tajnych informacji / przekazywanych przez techniczne środki łączności/, których treść podlega stosunkowo szybkiemu wykonaniu a jej tajność nie jest długotrwała.

TR może być zbudowana z dowolnej ilości stron. Na każdej z nich może znajdować się jedna lub dwie kolumny wierszy.

Ilość terminów dowolna przy czym winny być ułożone w kolejności alfabetycznej z zachowaniem wszelkich prawideł w tym względzie.

W s k ł a d t e r m i n o l o g i i wchodzi zwroty, zdania, słowa, pojedyncze litery alfabetu, cyfry oraz znaki przestankowe.

System kluczowy cyfrowy / przeważnie czteroznakowy/ składa się ze zmiennych oznaczeń stron tabeli i ich wierszy. Zmianę oznaczeń stron i wierszy w TR przeprowadza się za pomocą wkładek kluczowych, które służą jednocześnie do maskowania stron oraz wierszy.

Tabele rozmównicze opracowują, rozmnażają ewidencjonują, rozsyłają i niszczą organa szyfrowe-kodowe. Częstość zmian wkładek kluczowych do TR narzuca organ, który je opracowuje.

Tabelami rozmówniczymi mogą posługiwać się indywidualnie poszczególni oficerowie oraz pracownicy sztabu wyznaczeni rozkazem pisemnym.

Praca na TR nie może odbywać się w obecności osób postronnych. Ewidencję TR i korespondencji maskowanej nimi należy prowadzić i przechowywać w kodowej teczce pacy.

Tabele rozmównicze wprowadza się w życie i wycofuje na podstawie punktu zarządzenia łączności dotyczącej⁵⁰ łączności szyfrowo-kodowej/wydanego przez Szefa Sztabu danego szczebla dowodzenia/.

2.2.4. T A B E L E S Y G N A Ł O W E / załącznik nr 6 /

Tabele sygnałowe /TS/ są dokumentami kodowymi, przeznaczonymi do maskowania informacji o charakterze tajnym, przy równoczesnym użyciu pozostałych dokumentów kodowych / z wyjątkiem TK i TR/. Za pomocą TS przekazujemy przez techniczne środki łączności w formie zamaskowanej krótkie rozkazy, zarządzenia i meldunki.

TS opracowuje się na poszczególnych szczeblach dowodzenia od pułku wzwyż. Dla celów dowodzenia i rozpoznania w pułku opracowuje się dwie TS :

- operacyjną ;
- rozpoznawczą.

TS powinny posiadać pełną treść i terminologię potrzebną do kierowania wojskami batalionu i pułku oraz dla celów rozpoznania. TS operacyjną sporządza pomocnik szefa sztabu do spraw operacyjnych przy współpracy szefów rodzajów wojsk i służb, a TS rozpoznawczą opracowuje szef rozpoznania pułku.

Na szczeblu od dywizji wzwyż obowiązuje sporządzenie trzech TS :

- operacyjnej - opracowanej przez wydział /oddział/ operacyjny;
- rozpoznawczej - opracowanej przez wydział /oddział/ rozpoznawczy ;
- kwatermistrzowskiej - opracowanej przez kwatermistrzostwo danego szczebla dowodzenia.

TS operacyjne za zgodą wydawcy / w zależności od swej przydatności, mogą być wykorzystane przez innych oficerów / wydziały/ sztabów rodzajów wojsk i służb jako tabele ogólnowojskowe. TS kwatermistrzowskie również w zależności od przydatności mogą być wykorzystane przez wszystkie składy tyłowe.

TS opracowuje się przy współudziale zainteresowanych. Czas /okres/ wykorzystywania TS, systemy kluczowe, przepisy, nazwy / grupy wywoławcze/ do nich, każdorazowo ustala lub opiniuje organ szyfrowo-kodowy odpowiedniego szczebla. Organ ten wydaje opinię pisemną na egzemplarzu TS przeznaczonym do zatwierdzenia. TS po zaopiniowaniu zatwierdza dowódca / szef sztabu/

dla swego pionu dowodzenia. Na zatwierdzonym egzemplarzu TS umieszcza się dane wykonawcze uwidaczniające ogólną ilość sporządzonych tabel. Rozmnożone TS rozdziela / rozsyła/ kancelaria tajna. Wycofane TS niszczy się protokółarnie zgodnie z decyzją wydawcy.

Każda tabela sygnałowa składa się z trzech zasadniczych części :

- systemu kluczewego ;
- systemu kluczewego ;
- odpowiedzi terminologii ;
- przepisów posługiwania się.

Systemy kluczewe TS winny zapewniać w pierwszym rzędzie operatywność a w drugim trwałość maskowanej korespondencji. Mogą być opracowane w oparciu o układy cyfrowe lub literowe.

Systemy kluczewe TS mogą tworzyć / w układzie, oznaczeń pasów i skupów/ grupy dwu, trzy i cztero znakowe. Uzależnione jest to od ilości terminologii. Przy układzie dwucyfrowym ilość terminologii w TS nie może przekroczyć 100 wielkości, przy trzycyfrowym - 1000 i przy czterocyfrowym 10000. Przy układach literowych ilość terminologii odpowiednio wzrośnie.

Pasy i skupy mogą mieć oznaczenia złożone z tej samej lub różnej ilości cyfr, w liczbach stanowiących ich wartość maskującą co daje dużą ilość kombinacji systemu kluczewego.

Np. pasy i skupy posiadają liczby oznaczeń dwu lub trzy cyfrowe albo pasy mają oznaczenia dwucyfrowe a skupy trzy cyfrowe bądź odwrotnie.

Systemy kluczewe w TS z zasady opracowuje się z przeznaczeniem wykorzystania tabel sygnałowych na krótki okres czasu i wówczas systemy kluczewe TS mogą posiadać elementy klucza stałe.

W wypadkach gdy opracowuje się systemy kluczewe do TS przeznaczonych do wykorzystania na dłuższy okres czasu / przez całą operację/ winny posiadać wszystkie elementy systemu kluczewego zmienne.

Ze względów praktycznych zaleca się opracowywanie do TS systemów kluczewych opartych na zmiennych wkładkach kluczewych podobnie jak w tabelach rozmówniczych.

W TS należy stosować grupy wywoławcze / rozpoznawcze/ służące do określania tabeli sygnałowej, przy pomocy której maskowana jest treść informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności.

Zmiana TS w danej sieci / pionie/ nie powinna powodować zmiany grupy wywoławczej / rozpoznawczej/. Raz ustalona grupa nie podlega zmianie na inną przez cały czas istnienia danej sieci.

Grupa wywoławcza / rozpoznawcza/ pod względem ilości cyfr / liter/ winna odpowiadać ilości cyfr systemu kluczowego. Nie należy stosować liczb o jednakowych cyfrach w grupie np : "333", "444" itp.

Przy dużym wykorzystywaniu TS na danym szczeblu dowodzenia oznaczenia kluczowe winny być zmieniane dwa razy na dobę.

Dla ułatwienia dowodzenia można przewidzieć w TS miejsce nie objęte systemem kluczowym dla wpisywania : USTD, kryptonimów sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych itp.

Maskowanie przy użyciu TS w porównaniu USTD wymaga dłuższego czasu ze względu na większy zasób terminologii i zastosowania systemu kluczowego zwiększającego czas maskowania.

Z punktu widzenia kryptograficznego TS nie zapewnia dłuższego zachowania w tajemnicy treści przekazywanych informacji.

Tabele sygnałowe wykorzystują indywidualnie oficerowie lub upoważnieni pracownicy sztabów.

TS należy stosować w systemie gotowości bojowej i alarmowania oraz w okresie działań bojowych i ćwiczeń.

Zabrania się kategorycznie stosowania TS w warunkach garnizonowych i obozów do maskowania korespondencji o charakterze tajnym przekazywanych przez techniczne środki łączności.

2.2.5. K O D O W A N E M A P Y

Kodowane mapy służą do wskazywania w formie zamaskowanej rejonów, punktów terenowych, celów powietrznych, morskich itp.

Kodowanie map polega na umówionym oznaczeniu rzeczywistych kwadratów mapy / grup kwadratów/, lub na zamianie rzeczywistych współrzędnych prostokątnych znajdujących się na mapie na współrzędne umówione. W zależności od potrzeb d o k ł a d n e g o określenia punktów lub przedmiotów terenowych na mapie stosuje się podział kwadratu na 4 lub 9 części oznaczając je pojedynczymi cyframi. Systemów kodowania map jest kilka. Obecnie stosujemy następujące systemy :

- KM - 1
- KM - 3
- KM - 5
- KM - 6

Ustalony system kodowania map, sposób rozwinięcia oznaczeń, termin ich wprowadzenia określa każdorazowo punkt zarządzenia łączności dotyczący łączności szyfrowo-kodowej lub załącznik, którym dany system jest wprowadzony i wycofywany / załączniki Nr 8, 10, 12, 14/.

Na poszczególne rodzaje działań bojowych, na wszystkich szczeblach dowodzenia w razie konieczności stosowania kodowanych map, organa szyfrowo-kodowe każdorazowo w porozumieniu z zarządem / oddziałem, wydziałem / operacyjnym ustalają spośród podanych systemów obowiązujący system kodu map oraz kolejność i czas zmiany umówionych oznaczeń. Tam gdzie nie ma organów szyfrowo-kodowych, system kodowania map ustalają szefowie sztabów lub oficerowie przez nich wyznaczeni.

Wszystkie mapy o jednakowej skali występujące na danym szczeblu dowodzenia zakodowane jednym systemem powinny posiadać umowne hasło /słowo/, które umieszcza się na mapach.

Na poszczególnych szczeblach dowodzenia mapa kodowana z zasady będzie posiadała dwa klucze lub dwa różne systemy, z których jeden przeznaczony jest do przekazywania danych w formie zamaskowanej przełożonym, drugi zaś podwładnym. Ponadto może być również na tej samej mapie klucz / system / do przekazywania danych sąsiadowi lub oddziałowi / pododdziałowi / wykonującemu samodzielne zadanie, w wypadku gdy ten oddział lub pododdział otrzymał inny system / klucz /.

Przy stosowaniu kodu map, oznaczenia kodu mapy dla porozumiewania się z przełożonym nanosi się kolorem n i e b i e s k i m, z podwładnymi kolorem c z e r w o n y m.

1. System kodowania map KM - 1 / załącznik nr 7 / może być stosowany do wszystkich skal map i rodzajów działań bojowych. System ten polega na oznaczeniu pasów i skupów mapy oznaczeniami kodowymi. Każdy kwadrat mapy otrzymuje oznaczenie kodowe powstałe w wyniku przecięcia się oznaczeń pasów z oznaczeniami skupów.

Dla zakodowania mapy ustala się jeden z kwadratów mapy jako punkt wyjściowy, z którego rozwija się oznaczenia pasów i skupów w kolejności wzrastającej i malejącej o pewną określoną jednostkę z pominięciem niektórych liczb. Pomijanie tych liczb ma na celu wzmocnienie pod względem kryptograficznym tegoż systemu przez wyeliminowanie ciągłości rozwijania oznaczeń pasów i skupów dla oznaczenia punktu wyjściowego / licznik i mianownik / kierunku rozwijania oznaczeń

pasów i skupów, liczby które należy pominąć oraz punkty kontrolne podaje każdorazowo załącznik do TD.

W przypadku gdy na mapie podlegającej zakodowaniu występuje zbieżność skupów na styku stref należy :

- ustalić kolejne oznaczenia kodowe dla skupów występujących przy danej zbieżności / skupy zbieżne wskazuje się „spółrzednymi w załączniku do TD /;
- rozwijać oznaczenia skupów zbieżnych od wskazanych do linii sklejania mapy wg ustalonej kolejności ;
- rozwinąć oznaczenia kodowe dla pasów i skupów występujących poza daną zbieżnością od punktu wyjściowego,
- przewidzieć pewną rezerwę oznaczeń kodowych dla zakodowania nowych skupów zbieżnych w przypadku doklejania nowych arkuszy map w kierunku równika.

W celu umożliwienia sprawdzenia prawidłowości zakodowania mapy, wskazanym jest podawać niektóre kwadraty mapy w załączniku do zarządzenia TD w postaci zakodowanej - jako punkty kontrolne.

Dla bliższego określenia położenia punktów terenowych stosować podział kwadratu mapy na cztery lub dziewięć części i oznaczać pojedynczymi cyframi w sposób następujący :

2. System kodowania map KM - 3 / załącznik nr 9/ może być stosowany do wszystkich skal map. Polega on na zmianie oznaczeń normalnych współrzędnych topograficznych i geograficznych - liczbami z tabliczki zamiany. System KM - 3 składa się z jednej tabliczki zamiany, która zbudowana jest z dziesięciu wierszy i kolumn w wyniku czego powstaje 100 kwadratów.

Kolumny i wiersze tabliczki zamiany są oznaczone poje-
d-
n-
c-
z-
y-
m-
i-
cyframi od 1 do 0 i stanowią odpowiedniki normalnych współ-
r-
z-
ę-
d-
n-
y-
ch-
map. Każdy ze 100 kwadratów tabliczki zamiany posiada
d-
w-
u-
c-
y-
f-
r-
o-
w-
e-
o-
z-
n-
a-
c-
z-
e-
n-
i-
a-
o-
d-
00 do 99. Rozmieszczenie oznaczeń
/
l-
i-
c-
z-
b-
/
w-
t-
a-
b-
l-
i-
c-
z-
k-
i-
z-
a-
m-
i-
a-
n-
y-
j-
e-
s-
t-
d-
o-
w-
o-
l-
n-
e-
j-
e-
d-
n-
a-
k-
w-
y-
s-
z-
u-
k-
i-
w-
a-
n-
i-
e-
i-
c-
h

przy rozkodowywaniu nie powinno stwarzać trudności.

Oznaczenia kolumn i wierszy tabliczki zamiany są zmienne i układ cyfr do ich oznaczenia winien być przypadkowy, natomiast oznaczenia kwadratów tabliczki zmiany są stałe.

3. System kodowania map KM - 5 / załącznik nr 11/ występuje w pięciu wariantach/"A""B""C""D""E" / i może być stosowany do wszystkich skal map.

Polega on na tworzeniu z pewnej określonej ilości kwadratów rzeczywistych mapy jednego u m ó w i o n e g o k w a d r a t u z ustalonym oznaczeniem kodowym. Liczby dla oznaczeń kodowych, umówionych kwadratów mogą być dwu, trzy lub czterocyfrowe w zależności od ustalonej ilości umówionych kwadratów.

W układzie wariantów "A", "B", "E" umówione kwadraty dzielone są na 4 lub 9 kwadratów pomocniczych, składających się z 4, 9 lub 25 kwadratów rzeczywistych.

W wariantach "C" i "D" nie ma kwadratów pomocniczych a występują bezpośrednio kwadraty rzeczywiste. Dla oznaczeń poszczególnych c z ę ś c i umówionych kwadratów stosujemy dowolnie pojedyncze oznaczenia z zakresu układu dziesiętkowego od 1 do 9.

4. System kodowania map KM - 6 / załącznik nr 13/ może być stosowany do wszystkich skal map.

Na mapie ustalamy dowolny kwadrat, który określamy jako punkt wyjściowy dla danego skupa. Wszystkie pozostałe skupy w których będzie wpisany kod rozmieszczamy w odległości nie większej jak 20 kwadratów.

Ilość skupów i ich oznaczoną długość należy ustalić taką aby pokryta była cała głębokość i szerokość przewidywanej operacji / walki/.

Wpisywanie oznaczeń rozpoczynamy od punktu wyjściowego wzdłuż danego skupa w kolejności wzrastającej i malejącej o pewną ilość jednostek z niesystematycznymi przeskokami.

Oznaczenia kodu map nie mogą się powtarzać. Celem łatwiejszego odzyskania oznaczeń poszczególnych skupów można ustalać dla nich liczby w ten sposób, aby pierwsze cyfry grupy kodu zaczynały się na tę samą cyfrę np.: 126, 127, 129 lub 961, 962, 964 itp.

Powyższe dane winny być zawarte w załączniku do zarządzenia TD.

2.2.6. K O D T E R E N U / załącznik nr 15/

Stosowany jest na tych wszystkich szczeblach dowodzenia, na których występuje kodowana mapa, ponieważ stosuje się go w połączeniu z nią przy jednoczesnym maskowaniu informacji tabelami sygnałowymi lub umówionymi sygnałami tajnego dowodzenia.

Kod terenu służy do maskowania poszczególnych grup jednorodnych przedmiotów terenowych, np. miejscowości, dróg, mostów, wzgórz, rzek, torów kolejowych itp.

Kod terenu opracowują organa szyfrowo-kodowe w postaci załącznika do zarządzenia łączności, którym jest wprowadzony do wykorzystania i wycofany z użycia. Na tych szczeblach dowodzenia, na których nie ma organów szyfrowo-kodowych kod terenu opracowują szefowie sztabów lub oficerowie przez nich wyznaczeni.

Kod terenu może być wpisany przez oficerów na mapę, do brudnopisu, do tabeli sygnałowej lub w wykaz umówionych sygnałów tajnego dowodzenia. W kodzie terenu dla oznaczeń poszczególnych przedmiotów terenowych używa się słów, które odpowiadają poszczególnym przedmiotom terenowym.

Słowa użyte w kodzie terenu nie mogą się powtarzać ze słowami użytymi w innych dokumentach tajnego dowodzenia na danym szczeblu dowodzenia.

2.2.7 ZAKODOWANY SZKIC TERENU / załącznik nr 16/

Przeznaczony jest do wskazywania w formie zamaskowanej rejonów, przedmiotów, punktów terenowych oraz ukształtowania terenu.

Sporządza go dla pododdziału w czasie przeprowadzania rekonesansu w terenie. Opracowanie jego polega na tym, że naniesione na szkic rejonu, przedmioty terenowe i elementy ukształtowania terenu, otrzymują odpowiednie umówione nazwy, np. każda droga, wzgórze, las itp. mają swoją oddzielną nazwę, nie powtarzającą się jak przy kodzie terenu.

Nazwy / oznaczenia umówione / nie powinny w żadnym wypadku charakteryzować rejonów, przedmiotów punktów terenowych oraz elementów ukształtowania terenu.

Zakodowany szkic terenu spełnia tę samą rolę co kodowana mapa i występuje na tych szczeblach dowodzenia, na których nie używa się kodowanej map. Zakodowany szkic terenu może być stosowany w zależności od potrzeb w pododdziałach do szczebla batalionu.

2.2.8. TABELE KRYPTONIMÓW STACJI TELEFONICZNO-TELEGRAFICZNYCH

/TT/ / załącznik nr 17/

Służą do maskowania nazw pododdziałów / oddziałów i związków taktycznych/ oraz stacji TT. Kryptonimy stosowane są od szczebla najwyższego, do najniższego wszędzie tam gdzie wykorzystywane są techniczne środki łączności.

Tabelę kryptonimów TT opracuje ^{wu} szef łączności pododdziału /oddziału, związku taktycznego/ i stanowi ona zarówno dokument kodowy jak i łączność. Ta podwójna rola dokumentu wynika z tego, że jest on nieodzownym przy organizacji łączności ponieważ każda stacja TT musi posiadać swój kryptonim, który jest jednocześnie kryptonimem danego dowództwa / sztabu/ i wykorzystuje się go do przekazywania wiadomości przez techniczne środki łączności.

Na szczeblach dowodzenia gdzie rozwinięta jest centrala telefoniczna nadaje się tylko jeden kryptonim centrali i jej wszystkim abonentom wewnętrznym. W wypadku gdy pododdział nie posiada stacji TT ale występuje oddzielnie jako element ugrupowania bojowego, to należy go ująć w tabeli i nadać mu kryptonim.

Jako kryptonimy stosuje się nazwy miast, rzek, gór, przedmiotów itp. Ustala się je na podstawie przydzielonych ze sztabu przełożonego wartości ujętych w odpowiedniej tabeli / zbierczej/ kryptonimów. W tabeli kryptonimów danego szczebla dowodzenia ujmują się kryptonimy punktów dowodzenia :

- wyższego szczebla ;
- własnego szczebla ;
- podwładnych dowództw / sztabów/ lub SD.

Tabela kryptonimów winna obejmować zarówno pododdziały /oddziały/ ogólnowojskowe jak też poszczególnych rodzajów wojsk / organiczne, przydzielone, wzmocnienia, elementy tylowe itp./, przy czym w planie dowodzenia ujmują podwładnych do dwóch szczebli w dół. Np. w dywizji opracowuje się tabelę kryptonimów do batalionu włącznie.

Ze względu na konieczność utrzymania łączności współdziałania w tabeli należy podać również kryptonimy sąsiadów oraz elementy ugrupowania bojowego przełożonego szczebla dowodzenia.

Ilość kryptonimów w tabeli zależeć będzie od szczebla dowodzenia. Tabelę kryptonimów opracowuje się w ilości niezbędnej do pracy dla poszczególnych dowódców, oficerów sztabu oraz stacji TT.

Najczęściej każda tabela zawiera dwie kolumny kryptonimów przy czym termin ważności /czynności/ kolumn określa się dokładnie dniami albo wprowadza się je do pracy określonym sygnałem.

Tabelę kryptonimów stacji TT wprowadza się w użycie na podstawie zarządzenia łączności podpisanego przez szefa łączności i zatwierdzonego przez szefa sztabu danego szczebla dowodzenia.

2.2.9. TABELIE SYGNAŁÓW ROZPOZNAWCZYCH OSÓB FUNKCYJNYCH / załącznik nr 18/

zawierają pełny wykaz stanowisk osób funkcyjnych oraz ich sygnały rozpoznawcze i służą do maskowania funkcji poszczególnych dowódców / oficerów sztabu /.

Tabela sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych jest jednocześnie dokumentem kodowym i dokumentem łączności. Opracowuje ją szef łączności w porozumieniu z oficerem / wydziałem/ operacyjnym i oficerem / wydziałem/ łączności specjalnej.

W tabeli tej nie ujmuje się wszystkich dowódców i oficerów sztabu a tylko rodzaje stanowisk poszczególnych dowództw występujące w danym rodzaju działań. Dla każdego stanowiska /funkcji/ ustala się oddzielny sygnał rozpoznawczy. Najczęściej w praktyce stosuje się jako sygnały rozpoznawcze osób funkcyjnych liczby trzycyfrowe / w wyjątkowych wypadkach dwucyfrowe/ np. 475.

Przy ustalaniu sygnałów należy unikać zestawienia grup z jednakowych cyfr np. 333, gdyż te najczęściej wykorzystywane są jako sygnały alarmowe lub powiadamiania.

Tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych opracowuje się na podstawie otrzymanej tabeli sygnałów rozpoznawczych sztabu przełożonego. Sygnały ustalone na wyższym szczeblu odnoszą się do stanowisk¹ na niższym szczeblu stąd też nie mogą być zmieniane np. jeżeli szef sztabu ma sygnał rozpoznawczy "120" to odnosi się on do wszystkich szefów sztabów kolejnych szczebli dowodzenia. Ilość kolumn i termin ważności określa się podobnie jak w tabeli kryptonimów stacji TT.

Tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych wprowadza się w użycie na podstawie zarządzenia łączności podpisanego przez szefa łączności i zatwierdzonego przez szefa sztabu danego szczebla dowodzenia.

2.3. ZASADY WPROWADZANIA DOKUMENTÓW TD DO UŻYTKU

Podstawą wprowadzenia dokumentów TD do użytku jest punkt zarządzenia łączności ^{wraz z załącznikami} / dotyczący łączności szyfrowo-kodowej/. Zarządzenie łączności jest zasadniczym i nieodzownym dokumentem zabezpieczającym tajne dowodzenie. Zaliczane ono jest do dokumentów bojowych.

Punkt zarządzenia łączności dotyczący łączności szyfrowo-kodowej ~~opracowywany~~ jest na szczeblu dywizji i pułku z zasady na każdą organizowaną walkę. Na szczeblu pułku opracowuje określony pomocnik szefa łączności a jeśli go nie ma to oficer wyznaczony przez szefa sztabu. Na szczeblu dywizji opracowuje starszy pomocnik szefa wydziału łączności d.s. szyfrowo-kodowych.

Po opracowaniu, zarządzenie łączności podpisuje szef sztabu danego szczebla dowodzenia. Do podpisanego zarządzenia nie wolno wносить żadnych poprawek bez wiedzy podpisującego / szefa sztabu/.

Zarządzenie łączności rozmnaża się ściśle ograniczonej ilości, niezbędnej do uregulowania spraw związanych z zabezpieczeniem łączności i tajnego dowodzenia na danym szczeblu.

Na szczeblu pułku zarządzenie łączności opracowuje się w jednym egzemplarzu i nie wysyła się go do podległych pododdziałów a z treścią łączności kodowej zapoznaje się dowódców pododdziałów i oficerów sztabu pułku / za podpisem na odwrocie zarządzenia/.

Na szczeblu dywizji zarządzenie łączności opracowuje się w tylu egzemplarzach, by wystarczyło dla wszystkich oddziałów /pododdziałów/ bezpośrednio podległych i dla potrzeb sztabu dywizji.

Fakt zapoznania się z punktem zarządzenia łączności dotyczący łączności szyfrowo-kodowej, oficerowie sztabu dywizji stwierdzają własnoręcznym podpisem / na odwrocie zarządzenia/.

Zarządzenia łączności tak jak i innych dokumentów bojowych, nie wolno wyrywać do wiadomości tym oddziałem / pododdziałem/, które nie wchodzi w system organizacyjny tajnego dowodzenia na danym szczeblu. W wypadku gdy zachodzi konieczność doprowadzenia niektórych dokumentów kodowych do pododdziałów / oddziałów/ w ramach współdziałania, robi się wyjątek tego punktu z zarządzenia, który dotyczy wysyłanego dokumentu i przesyła się adresatowi.

Punkt zarządzenia łączności / załącznik Nr 2/ dotyczący łączności szyfrowo-kodowej powinien ujmować :

- rodzaje wprowadzanych dokumentów kodowych ;
- terminy wprowadzenia poszczególnych dokumentów ;
- terminy wycofania będących w użyciu dokumentów kodowych/tabel kodowych, tabel rozmówniczych, kodu mapy itp./ oraz sposób postępowania z nim ;
- postępowanie na wypadek dekonspiracji, któregośkolwiek z dokumentów kodowych ;
- wskazówki dla podległych pododdziałów / oddziałów / w zakresie organizacji zabezpieczenia TD ;
- terminy gotowości organizacji TD i składania meldunków.

Rozdzielnik umieszcza się w lewym dolnym rogu pod treścią zarządzenia. Na odwrotnej stronie zarządzenia pozostawianego w aktach sztabu odnotowuje się godzinę wysłania i otrzymania dokumentu.

Do zarządzenia opracowuje się z reguły załącznik do kodowania map. Ten załącznik opracowuje określony pomocnik szefa łączności / w dywizji starszy pomocnik szefa wydziału łączności d.s. szyfrowo-kodowych/, a tam gdzie go nie ma oficer wyznaczony przez szefa sztabu danego szczebla dowodzenia. Każdy załącznik kodowania map powinien zawierać / załączniki nr 8, 10, 12 i 14/ :

- a/ cechę tajności ;
- b/ numer egzemplarza ;
- c/ nagłówek w którym podaje się :
 - nazwę załącznika ;
 - numer załącznika ;
 - numer zarządzenia łączności do którego został opracowany ;
 - nazwę oddziału / związku taktycznego/ na szczeblu którego został opracowany ;
 - miejsce sztabu ;
 - datę i godzinę podpisania ;
 - skalę, numer i rok wydania mapy.
- d/ właściwą treść uzależnioną od wybranego systemu do kodowania mapy ;
- e/ rozdzielnik / zgodnie z przepisami biurowymi/ ;
- f/ podpis szefa wydziału łączności sztabu lub osoby, która go opracowała.

Oprócz punktu zarządzenia łączności dotyczącego spraw szyfrowo-kodowych opracowuje się schemat organizacji tajnego dowodzenia / załącznik nr 2,3/. Dokument ten na szczeblu dywizji i pułku opracowuje się w jednym egzemplarzu.

Schemat organizacji tajnego dowodzenia opracowuje określony pomocnik szefa łączności / w dywizji starszy pomocnik szefa wydziału łączności d.s. szyfrowo-kodowych/ lub inny wyznaczony oficer. Podpisuje je szef łączności / szef wydziału łączności/ a zatwierdza Szef Sztabu.

Jego ujęcie graficzne jest dowolne. W zasadzie w schemacie należy ująć :

- jakimi dokumentami kodowymi / szyfrowymi/ będą maskowane informacje ;
- z jakich stanowisk dowodzenia będą przysyłane maskowane informacje dokumentami kodowymi / szyfrowymi/.

Nowy schemat organizacji TD opracowywać należy wówczas, jeżeli przeprowadza się całkowitą reorganizację / wprowadza się nowe dokumenty/ co zazwyczaj czyni się na każdą organizowaną operację / walkę/.

3. FORMY PRZEKAZYWANIA I SPOSOBY MASKOWANIA ===== INFORMACJI =====

3. 1. FORMY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI

W warunkach działań bojowych, ćwiczeń, garnizonów i obozów obieg informacji przez techniczne środki łączności odbywa się w dwóch formach :

- a/ całkowicie zamaskowanej,
- b/ niezamaskowanej / tekstem otwartym/.

Dla dokładniejszego zrozumienia zasad maskowania informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności należy je rozpatrywać w dwóch okresach :

- 1/ w okresie przygotowania operacji / walki / ;
- 2/ w okresie przeprowadzenia operacji / walki/.

W okresie przygotowania operacji /walki/ wiadomości o charakterze tajnym, dotyczące zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela należy, przy korzystaniu z technicznych środków łączności, przekazywać wyłącznie w f o r m i e z a m a s k o w a n e j.

Wynika to z tego, iż okres przygotowania operacji / walki/ cechuje stosunkowo intensywniejsza działalność rozpoznania radiowego prowadzonego przez nieprzyjaciela różnymi metodami i środkami.

Wymaga to w okresie przygotowawczym wzmożenia czujności i zachowania w jak największej tajemnicy prac przygotowawczych oraz planów i zamiarów własnego dowództwa. W okresie tym nieprzyjaciół będzie posiadał więcej czasu w porównaniu z okresem prowadzenia operacji / walki/ do pracy nad rozpracowaniem przekazywanych przez nas informacji. Terminy realizacji przekazywanych rozkazów, zarządzeń, meldunków będą dłuższe, co przy zastosowaniu mniej trwałych form maskowania mogłoby spowodować wykrycie przez nieprzyjaciela naszych zamierzeń.

Ponadto w okresie tym do przekazywania wiadomości należy wykorzystywać możliwie w m i n i m a l n y m s t o p n i u przewodowe i radioliniowe środki łączności i tylko w przypadkach jeżeli nie ma osobistej styczności dowódców i oficerów sztabu, lub gdy nie możemy korzystać z ruchomych środków łączności.

Radiowe środki łączności zezwala się w tym okresie wykorzystywać do pracy na o d b i ó r lub przy braku łączności za pomocą innych środków.

Ograniczenia te nie dotyczą przekazywania sygnałów powiadamiania i alarmowania.

Stosowanie ciszy radiowej w tym okresie ma na celu zabezpieczenie się przed podsłuchem i pelengacją. Radiostacje w tym okresie będą pracowały przede wszystkim w celu odbierania sygnałów alarmowych i powiadamiania, podawanych z głębi operacyjnej lub taktycznej.

W okresie prowadzenia operacji / walki/informacje o charakterze tajnym dotyczące zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela, należy przy korzystaniu z technicznych środków łączności przekazywać w zasadzie w f o r m i e c a ł k o w i c i e z a m a s k o w a n e j podobnie jak w okresie przygotowania operacji / walki/.

Jednak dopuszczalne jest stosowanie formy tekstu otwartego / niezamaskowanej/ w następujących przypadkach :

- a/ dla przekazywania niezbędnych doraźnych rozkazów, zarządzeń i meldunków, gdy sytuacja wymaga natychmiastowej reakcji, a maskowanie informacji lub wykorzystanie innych środków jest niemożliwe albo pociągnęłoby zbyt wielką stratę czasu i niewykonanie otrzymanego zadania ;
- b/ gdy nieprzyjaciół z powodu braku czasu nie zdołał wykorzystać przekazywanych informacji w celu przeciwdziałania np⁸

DCA 5 pz

"Melduję, że zaobserwowano nieprzyjaciela w sile około kompanii piechoty wspartej czołgami na rubieży m. MICHAŁÓW 8/1254/ - wiatrak /1255/.

DCA 2/5 pz"

c/ Kiedy z pewnością można stwierdzić, że przekazywane informacje powinny być znane nieprzyjacielowi z rozwoju sytuacji, a potwierdzenie tych wiadomości z naszej strony nie stanowi dla niego istotnej wartości np:

DCA 5 pz

"Melduję, że opanowałem m. STARA WIEŚ /2175/ i ŻABIA WOLA /4276/.

DCA 3/5 pz"

d/ wiadomości o nieprzyjacielu dotyczące jego zamierzeń o ile jest nam wiadomo, że nieprzyjaciel wie, iż są one nam znane lub informacje, które w wyniku walki nieprzyjaciel nie będzie w stanie zmienić, np :

"DCA 5 pz

"Melduję, że nieprzyjaciel w sile dwóch kp wspierany czołgami i ogniem artylerii kontratakuję z rubieży płn. skraj lasu /6435/, dwa zabudowania /6436/ w kierunku wiatrak /6537/.

DCA 1/5 pz"

Okres prowadzenia operacji / walki/ cechuje się dużą intensywnością działań bojowych i nieprzyjaciel będzie miał stosunkowo mało czasu na rozpracowanie i wykorzystanie bieżącej treści naszych rozmów przekazywanych przez techniczne środki łączności.

Nie znaczy to jednak, że dane stanowiące tajemnicę dla nieprzyjaciela można przekazywać tekstem jawnym, ponieważ nieprzyjaciel będzie posiadał zawsze ludzi, których zadaniem będzie dekryptować czyli rozpracowywać przekazywane przez nas wiadomości.

W okresie tym prawie wszystkie polecenia przekazywane przez techniczne środki łączności będą natychmiast realizowane. W związku z tym gdyby nawet nieprzyjaciel rozpracował je po pewnym czasie, to treść tych wiadomości będzie już nieaktualna w wyniku czego nieprzyjaciel nie będzie w stanie ich wykorzystać.

W okresie prowadzenia wymiany korespondencji tekstem jawnym, należy zawsze kodować :

- numerację i nazwy pododdziałów /oddziałów, związków taktycznych/ ;

- funkcje i nazwiska dowódców / oficerów sztabu/ ;
- rejony i punkty terenowe.

Informacje przekazywane technicznymi środkami łączności do szczebla kompanii wolno nadawać tekstem jawnym. Jednak należy pamiętać, że przekazywane informacje przez techniczne środki tekstem jawnym nie mogą wpłynąć ujemnie na wykonanie zadania i nie powinny przynieść szkody.

Zasady maskowania informacji w warunkach ćwiczeń należy również rozpatrywać w dwóch okresach podobnie jak w warunkach działań bojowych, to jest w okresie :

- a/ przygotowania operacji / walki / ;
- b/ prowadzenia operacji / walki / ;

Zasady maskowania informacji w warunkach ćwiczeń w okresie przygotowania operacji / walki/ są takie same jak w okresie przygotowania operacji /walki/ w warunkach działań bojowych, to znaczy :

- a/ informacje o charakterze tajnym dotyczące zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela należy, przy korzystaniu z technicznych środków łączności, przekazywać wyłącznie w formie całkowicie zamaskowanej ;
- b/ do przekazywania wiadomości stosować gradację wykorzystania środków łączności - ruchome środki łączności, przewodowe, radioliniowe, radiotelefoniczne i radiowe środki łączności.

W przypadku stosowania styczności osobistej, z technicznych środków łączności nie korzysta się. Radiowe środki łączności zezwala się w tym okresie wykorzystywać jedynie przy braku łączności innymi środkami / ograniczenie to nie dotyczy sygnałów alarmowych i powiadamiania/.

W warunkach ćwiczeń w okresie prowadzenia operacji / walki/ informacje o charakterze tajnym, dotyczące zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela należy przy korzystaniu z technicznych środków łączności, przekazywać w formie całkowicie zamaskowanej tak samo jak w okresie prowadzenia operacji / walki/ w warunkach działań bojowych.

Dopuszczalne w okresie prowadzenia operacji / walki/ jest przekazywanie informacji / o charakterze tajnym dotyczących zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela przy korzystaniu z technicznych środków łączności /w formie niezamaskowanej w następujących przypadkach

- a/ dla przekazywania niezbędnych rozkazów, zarządzeń i meldunków w wypadku niespodziewanego napadu nieprzyjaciela / na dany związek, oddział, pododdział/, przy czym wiadomości o użyciu przez nieprzyjaciela i wojska własne "nowoczesnych środków masowego rażenia" należy zawsze przekazywać w formie całkowicie zamaskowanej w odróżnieniu od warunków działań bojowych. Ma to na celu utrzymanie w tajemnicy przed państwami obcymi / które prowadzą podsłuch w okresie prowadzonych przez nas ćwiczeń / o stosowaniu przez nas nowoczesnych środków masowego rażenia ;
- b/ w wypadkach, gdy "nieprzyjaciela" z powodu braku czasu nie zdąży wykorzystać tych informacji w celu przeciwdziałania ;
- c/ kiedy z pewnością można stwierdzić, że przekazywane wiadomości powinny być znane "nieprzyjacielowi" z rozwoju sytuacji, a jednocześnie uzyskanie przez "nieprzyjaciela" potwierdzenia tych informacji z naszej strony nie stanowi dla niego istotnej wartości.

Poza tym wiadomości o charakterze tajnym dotyczące zarówno wojsk własnych jak i "nieprzyjaciela" można przekazywać w warunkach ćwiczeń w okresie prowadzenia operacji / walki/ w formie niezamaskowanej w zależności od szczebla dowodzenia, i przy wykorzystaniu następujących środków łączności :

- a/ aparatów telefonicznych względnie telegraficznych pracujących z urządzeniami utajniającymi / zarówno na łączach przewodowych jak i bezprzewodowych/- na wszystkich szczeblach dowodzenia ;
- b/ aparatów telefonicznych / bez urządzeń utajniających/ pracujących jedynie na przewodowych środkach łączności całkowicie kontrolowanych przez wojsko od szczebla dywizji w dół ;

Powyższe ograniczenia dotyczące wykorzystania technicznych środków łączności nie eliminują całkowicie możliwości podsłuchu ze strony osób niepowołanych, / patrz rozdział 4/ pkt 4/.

Stąd też należy brać każdorazowo pod uwagę szczebel, rodzaj, charakter i miejsce ćwiczeń, oraz ważność przekazywanych informacji i rodzaj wykorzystywanego środka łączności.

W związku z powyższym o b o w i ą z k i e m k i e r o w n i k a ć w i c z e n i a jest wydać zarządzenie określające możliwości przekazywania podczas ćwiczeń informacji tajnych w formie niezamaskowanej w granicach ustalonych przez Instrukcję TD.

W warunkach garnizonów / obozów/ treść informacji o charakterze tajnym przy korzystaniu z technicznych środków łączności należy przekazywać tylko w formie całkowicie zamaskowanej.

3.2 PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW TD DO PRACY

Wszystkie osoby funkcyjne posługujące się dokumentami TD przy maskowaniu informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności winny : przygotować dokumenty TD do pracy, zapoznać się z zarządzeniem łączności i jego załącznikami wprowadzającymi dokumenty kodowe w użycie oraz z zarządzeniem łączności wprowadzającym tabelę kryptonimów.

Ponadto należy :

- 1/ wpisać obowiązujące oznaczenia systemu kluczowego tabeli kodowej / rozmówniczej, sygnałowej/ lub dokonać wyboru odpowiednich wkładek kluczowych obowiązujących w danym zakresie,
- 2/ zakodować mapy obowiązującym systemem i wpisać na nich hasła,
- 3/ szczegółowo zapoznać się z terminologią tabeli kodowej /rozmówniczej, sygnałowej/ oraz z tabelą kryptonimów i umówionymi sygnałami tajnego dowodzenia.

3.3. SPOSOBY MASKOWANIA INFORMACJI

Maskowanie informacji i prowadzenie rozmów bezpośrednich o charakterze tajnym przekazywanych przez techniczne środki łączności przy wykorzystaniu dokumentów tajnego dowodzenia w okresie przygotowania i prowadzenia operacji / walki/ w warunkach działań bojowych, ćwiczeń, garnizonów i obozów należy przeprowadzać w sposób następujący:

1. adresata i nadawcę oraz nazwy związków, oddziałów, pododdziałów i stanowiska osób funkcyjnych występujących na początku, końcu oraz w środku treści maskuje się kryptonimami stacji T/T i sygnałami rozpoznawczymi osób funkcyjnych ;
2. położenia miejscowości punktów, przedmiotów terenowych maskuje się za pomocą kodowanej mapy, kodu terenu, zakodowanego szkicu terenu o ile nie są one maskowane przy pomocy umówionych sygnałów tajnego dowodzenia i tabel sygnałowych / kodowych, rozmówniczych/ ;

3. pozostałą treść informacji / rozmów/ maskuje się przy pomocy umówionych sygnałów tajnego dowodzenia lub tabel sygnałowych /kodowych, różnowniczych/.

Przy maskowaniu treści rozkazów, zarządzeń i meldunków należy wykorzystywać poszczególne dokumenty TD zgodnie z ich przeznaczeniem oraz przestrzegać zasad posługiwania się nimi.

W warunkach działań bojowych, ćwiczeń, garnizonów i obozów w okresie przygotowania i prowadzenia operacji / walki/ możemy wyodrębnić dwa sposoby przekazywania wiadomości.

1. Informacje przygotowane to znaczy treść zostaje zapisana i zamaskowana przed jej przekazaniem.

Informacje przygotowane mogą być przekazane przy wykorzystaniu technicznych środków łączności przez operatora urządzenia względnie bezpośrednio przez osobę, która je opracowała.

2. Informacje nieprzygotowane w zasadzie będą występowały w okresie prowadzenia rozmów bezpośrednio przez dowódców /oficerów sztabu/ technicznymi środkami łączności.

Rozmowy prowadzone przez osoby zainteresowane, maskowane są w trakcie ich przekazywania przez techniczne środki łączności.

Przez przygotowanie informacji / rozmów/, przed ich przekazaniem przez techniczne środki łączności uzyskujemy :

1. Odciążenie technicznych środków łączności, a szczególnie w okresie prowadzenia operacji / walki/, kiedy są bardzo przeciążone i każda minuta przedłużonej rozmowy może opóźnić lub pozbawić możliwości przekazania innych bardzo ważnych wiadomości ;
2. Zaoszczędzanie czasu na przekazanie informacji /przeprowadzenia rozmowy/.

Nie przygotowanie informacji / rozmowy/ może doprowadzić do dekonspiracji wykorzystywanych dokumentów TD i przekazywanej treści, ponieważ prowadzący rozmowę ma przed sobą do wykorzystania kilka rodzajów dokumentów TD. Każda pomyłka w kolejności ich wykorzystania stwarza przesłanki do ich ujawnienia /dekonspiracji/. Zjawisko to występuje najczęściej na niższych szczeblach w wyniku braku odpowiedniego czasu.

Informacje / rozmowy/ zamaskowane za pomocą tabel sygnałowych lub umówionych sygnałów tajnego dowodzenia i kodowanej mapy a przeznaczone do przekazania przez obsługę technicznych środków łączności, winny tworzyć jednakowe grupy, odpowiadające ilością cyfr, systemowi

kluczowej tabeli sygnałowej lub umówionych sygnałów tajnego dowodzenia.

Np. : system kluczowy tabeli sygnałowej jest trzycyfrowy, a kodu mapy cztero cyfrowy - wówczas z oznaczeń kodu mapy należy tworzyć grupy trzy cyfrowe poprzez przerzucenie czwartej cyfry z kodu mapy do następnej grupy i uzupełnić ją zerami. W ten sposób powstaną dwie grupy oznaczające w kodzie mapy wskazany punkt czy przedmiot terenowy.

Np. grupa z tabeli sygnałowej / zawiera trzy cyfry/ - 131 - a grupa maskująca jeden koordynat mapy / zawiera cztery cyfry/2431 to stworzymy następujący układ grup trzy cyfrowych 131 243 100

Zamaskowana informacja, której grupy kodu posiadają różną ilość cyfr, może być przekazana przez techniczne środki łączności jedynie przez osobę, która dokonała zamaskowania tej informacji.

3.4. PRZYKŁADY MASKOWANIA INFORMACJI

U w a g a : treść przykładów maskowania wg załączników niniejszego skryptu.

TEKSTU

3.4.1. MASKOWANIE DO PRZEKAZANIA PRZEZ OBSŁUGĘ TECHNICZNYCH ŚRODKÓW TELEFONU ŁĄCZNOŚCI

"DCA 5 pz

Melduję, 1/5 pz niszczy kolumny npla w rejonie mostu /2832/, /2933/, /2731/.

DCA 1/5 pz"

ORKAN - 200

812,782, KADET, 924,694, 922, 518, 632 KŁADKA, KRATA,
346,100, 376, 300, 326, 600.

KADET - 200

O b j a ś n i e n i e

- Orkan, Kadet - kryptonim 5 pz i 1/5 pz ;
- 200 - sygnał rozpoznawczy dowódcy ;
- 812 - grupa wywoławcza tabeli sygnałowej ;
- 782 - oznaczenie z TS słowa " melduję " ;
- 924 - " " " niszczy " ;
- 694 - " " " kolumny " ;
- 922 - " " " nieprzyjaciela " ;
- 518 - " "litery "W" ;
- 632 - " słowa " rejonie";

- Kładka - oznaczenie z kodu terenu słowa "mostu" ;
- Krata - hasło mapy ;
- 346,100, 376, 300, 326, 600 - zamaskowane współrzędne prostokątne według systemu KM - 3 /oznaczenie kodu mapy ustawione w grupach trzy cyfrowych/.

Jeżeli chcemy wskazać dokładniej punkty na mapie poprzez stosowanie podziału kwadratu na 9 lub 4 części wówczas przy systemie kluczowym tabeli sygnałowej trzy cyfrowym dla uzupełnienia grup wpiszemy tylko jedno zero, ponieważ cyfra druga w drugiej grupie oznacza podział kwadratu na części i wskazuje dokładne położenie danego punktu: np. współrzędne prostokątne mapy wynoszą 4562 z dokładnością 4, to po zakodowaniu systemem kodowym KM -3 otrzymujemy / przy układzie trzy cyfrowym/ - 095,140.

3.4.2. MASKOWANIE TEKSTU PRZEZNACZONEGO DO BEZPOŚREDNIEGO PRZEKAZANIA PRZEZ TECHNICZNE ŚRODKI ŁĄCZNOŚCI

DCA 2/5 pz

Wykonane przejście w polu minowym npla w rejonie miejscowości 9316, las 94174. Atakować w kierunku wzgórza 95183.

DCA 5 pz

SALUT - 200

812,512,712,518,632, KOMIN,GAZA, /1620/,MIOTŁA
GAZA, /17234/, 812,582,518,696, KOPA,GAZA /21253/.

ORKAN - 200

o b j a ś n i e n i e

Tekst zamaskowany oznacza :

- SALUT, ORKAN - kryptonim 2/5 pz i 5 pz ;
- 200 - sygnał rozpoznawczy kodowej-sygnałowej ;
- 512 - oznaczenie z TS słowa " wykonane"
- 712 - oznaczenie z TS słowa "przejście"
- 518 - " " litery "w"
- 714 - " " słowa "polu" ;
- 730 - " " " "minowym"
- 922 - oznaczenie z TS słowa "nieprzyjaciela" ;
- 632 - " " " "rejonie" ;
- komin - oznaczenie z kodu terenu słowa - miejscowość ;
- 812 - grupa wywoławcza tabeli sygnałowej.

- Gaza - hasło mapy ;
- 1620 - zamaskowane współrzędne prostokątne wg systemu KM-1 ;
- Miotka - oznaczenie z kodu terenu słowa "la s";
- 17234 - zamaskowane współrzędne prostokątne wg systemu KM-1 ;
- 582 - oznaczenie z TS słowa - "atakować" ;
- 636 - " " " " "kierunku" ;
- Kopa - oznaczenie z kodu terenu słowa "wzgórze";
- 2153 - zamaskowane współrzędne prostokątne wg systemu KM-1

Przy maskowaniu informacji o charakterze tajnym za pomocą tabel sygnałowych należy na wstępie podać hasło / nazwę / TS w celu umożliwienia osobie odbierającej daną informację wybrania właściwej TS, to znaczy za pomocą jakiego dokumentu wiadomości te zostały zamaskowane. W trakcie maskowania informacji za pomocą TS, przejście na inny dokument / nie oznaczamy / przy pomocy haseł tych dokumentów / nie podaje się, gdyż wynika to z samej terminologii TS.

3.4.3. PRZYGOTOWANIE TEKSTU DO PRZEKAZANIA PRZEZ TECHNICZNE ŚRODKI ŁĄCZNOŚCI W FORMIE NIEZAMASKOWANEJ

DCA 5 pz

Z rejonu DĄBKI /2862/ npl przeszedł do kontrataku, 2/5 pz
wycofuje się.

DCA 3/5 pz

ORKAN - 200

Z rejonu DĄBKI /2862/ npl przeszedł do kontrataku Salut
wycofuje się.

GARDA - 200

O b j a ś n i e n i e

- Orkan, Salut, Garda - kryptonimy 5 pz, 2/5 pz, 3/5 pz ;
- 200 - sygnał rozpoznawczy dowódcy.

Z przykładu wynika, iż istnieje zasada, że współrzędne punktów terenowych w tekstach niezamaskowanych należy podawać normalnie /niezamaskowane/. Ma to na celu wyeliminowanie możliwości dekonspiracji systemu kodowania map.

Przy wyborze technicznego środka łączności do przekazywania informacji o charakterze tajnym w formie niezamaskowanej każdorazowo należy uwzględnić możliwości podsłuchu przez nieprzyjaciela pracy po-

szczególnych rodzajów technicznych środków łączności, którymi te wiadomości będą przekazywane.

Należy podkreślić, iż osoby które przekazują informacje technicznymi środkami łączności w formie zamaskowanej i niezamaskowanej ponoszą osobistą odpowiedzialność za ujawnienie tajemnicy.

4. WYWIAD ŁĄCZNOŚCI I PRZYCZYNY DEKONSPIRACJI DOKUMENTÓW TD

=====

4.1. OGÓLNE DANE O WYWIADZIE ŁĄCZNOŚCI

W warunkach współczesnych działań, wzrosło znaczenie szybko działających środków łączności a przede wszystkim radia. W związku z tym łączność radiowa uznana została przez wszystkie armie świata za podstawowy środek łączności. Współczesne radiostacje zapewniają szybkie nawiązanie łączności bez poszukiwania i podstrajania się do fali korespondenta. Jednocześnie radio oprócz zalet posiada w sobie pewne niebezpieczeństwo wyrażające się w możliwości przechwytywania informacji każdej treści. A więc techniczne środki łączności same w sobie nie gwarantują nam tajemnicy przekazywanej treści informacji i to jest główną ich wadą.

Zalety i wady technicznych środków łączności / patrz wstęp / są wykorzystywane przez wszystkie armie. Z tą tylko różnicą, że zalety dla potrzeb dowodzenia własnymi wojskami a wady do zdobywania wiadomości o nieprzyjacielu, co jest organizowane i przeprowadzane przez rozpoznanie / wywiad / łączności.

Według poglądów amerykańskich wywiad łączności powinien zajmować się wszystkimi informacjami dotyczącymi nieprzyjaciela.

Uzyskane tą drogą informacje wykorzystywane są do badania różnego rodzaju pism o charakterze tajnym jak również do rozpracowywania kodów i szyfrów stosowanych przez przeciwnika.

Amerykanie uważają wywiad łączności za podstawowe źródło wywiadu frontowego i są zdania, że właściwe jego wykorzystanie może odegrać decydującą rolę w prowadzonych operacjach. Toteż temu zagadnieniu poświęcają wiele uwagi. W 1937 roku powołują do życia wywiad łączności pod kierownictwem i odpowiedzialnością naczelnego dowódcy łączności. Do jego zadań między innymi należało :

- przechwytywanie przy pomocy aparatów podsłuchowych depesz radiowych, telegraficznych i telefonicznych ;

- lokalizacja nieprzyjacielskich radiostacji przy pomocy metody namierzania ;
- rozpoznawanie nieprzyjacielskich kodów i szyfrów ;
- kontrola własnego ruchu radiostacji pod kątem widzenia naruszeń łączności i ewentualna kontrakcja.

W czasie II wojny światowej wywiad łączności oddał nieocenione usługi armii amerykańskiej. Do 1944 roku amerykańscy analitycy szyfrów dość łatwo odczytywali niemieckie zaszyfrowane depesze taktyczne, które niekiedy były jedynym źródłem informacji o wojskach niemieckich. Od 1944 roku Niemcy wprowadzili zmianę w swoich taktycznych systemach kryptograficznych, wprowadzając bardzo trudny szyfr. W rezultacie stracona została duża ilość informacji spośród tych, które uprzednio dawał nasłuch.

Po zakończeniu II wojny światowej nastąpił dalszy rozwój wywiadu łączności. Amerykanie w 1945 roku powołują do życia Agencję Bezpieczeństwa Armii z podporządkowaniem Oddziałowi Wywiadu Sztabu Generalnego. Wspomniana agencja została zorganizowana w następujący sposób :

W k r a j u Kwatera Główna Agencji Bezpieczeństwa Armii z siedzibą w Waszyngtonie. Odpowiedzialna ona jest za całą działalność wywiadu łączności. Agencja ta posiada na terenie kraju stacje nasłuchowe.

Z a g r a n i c ą każdy okręg zamorski posiada Agencję Bezpieczeństwa Armii, która dysponuje kilkoma kompaniami polowego wywiadu łączności. Kompanie te pracują w dziedzinie wywiadu łączności dla dowódcy okręgu.

W czasie wojny przydzielane są bezpośrednio do frontu, grupy armii i korpusu.

Podstawową jednostką polowego wywiadu łączności jest z w i a d o w c z a k o m p a n i a ł ą c z n o ś c i. Kompania ta występuje na wszystkich szczeblach dowodzenia począwszy od szczebla korpusu. Zadaniem jej jest prowadzenie wywiadu dla potrzeb dowódcy. Jej skład organizacyjny jest następujący :

- a/ sekcja nasłuchu - prowadzi nasłuch całą dobę. Może obsłużyć 24 punkty nasłuchowe ;
- b/ sekcja radionamierzania - prowadzi namierzanie przez całą dobę i jest w stanie obsłużyć trzy stacje radionamierzania ;
- c/ sekcja analizy szyfrów - rozpracowanie systemów kryptograficznych

jakie stosuje nieprzyjaciel ;

d/ sekcja analizy ruchu - kontrola obiegu informacji współpracuje ściśle z sekcją analizy szyfrów. Personel tych obydwu sekcji jest bardzo dobrze wyszkolony i inteligentny ;

e/ sekcja ośrodka łączności - zajmuje się przesyłaniem depeesz.

Cała praca kompanii jest naceLOWANA na zdobycie wiadomości o zamiarach przeciwnika, jego ugrupowaniu, składzie, przynależności, a nade wszystko o rozmieszczeniu broni jądrowej.

Praca wywiadu łączności daje możliwość podsłuchu każdego technicznego środka łączności będącego na wyposażeniu wojska. W świetle powyższego informacje przekazywane tymi środkami muszą być maskowane w każdych warunkach. Wiadomo jest, że rezultaty wywiadu łączności zależą od skutecznego przeciwdziałania. Dlatego obowiązuje każdego oficera / pracownika sztabu / bezwzględne przestrzeganie ustalonych zasad tajnego dowodzenia przy korzystaniu z technicznych środków łączności,

4.2. PRZYCZYNY DEKONSPIRACJI DOKUMENTÓW TD

W czasie przekazywania informacji poprzez techniczne środki łączności przy wykorzystaniu dokumentów kodowych i USTD mogą zostać ujawnione pewne wiadomości przez nieuwagę lub pośpiech, czy nie znajomość zasad przekazywania rozmów. Doprowadzają one z zasady do dekonspiracji dokumentów kodowych lub treści wymienianej informacji, jeżeli oczywiście są przechwycone i wykorzystane.

Najczęściej praktycznie powtarzającymi się wypadkami, które powodują dekonspirację dokumentów kodowych są :

- a/ ~~Używanie~~ używanie kryptonimów swoich nazwisk lub imion dowódców ;
- b/ Podawanie tekstom ~~podany~~ treść sygnałów tabeli sygnałowej gdy w wyniku nie podania jej hasła odbierający nie może zrozumieć z jakiego dokumentu ma korzystać ;
- c/ Określanie w sposób jawny położenia danej treści w dokumencie kodowym gdy odbierający nie może odnaleźć podanej mu wartości ;
- d/ Dublowanie położenia wskazywanego punktu terenowego współrzędnymi jawnymi przy posługiwaniu się zakodowaną mapą ;
- e/ Podawanie współrzędnych zamaskowanych przy przekazywaniu wiadomości tekstem nie zamaskowanym.

Przykłady te prowadzą do wniosku, że dokumenty kodowe będące w użyciu należy dokładnie znać i umieć się nimi posługiwać a w czasie prowadzenia rozmów zachowywać czujność w przestrzeganiu określonych zasad, zwracając na to uwagę i innych użytkowników środków łączności.

4.2.1. PRZEDSIĘWZIĘCIA ZABEZPIECZAJĄCE MASKOWANIE PRZED DEKONSPIRACJĄ DOKUMENTÓW TD I TREŚĆ PRZEKAZYWANYCH INFORMACJI

W przypadku dekonspiracji dokumentów kodowych należy o tym niezwłocznie zameldować dowódcy / szefowi sztabu/ oraz wydawcy, który obowiązany jest wycofać zdekonspirowany dokument.

Aby zapewnić zachowanie w tajemnicy treści wiadomości przekazywanych przez techniczne środki łączności i uniknąć możliwości zaistnienia dekonspiracji dokumentów kodowych należy :

- a/ Znać dokładnie dokumenty kodowe będące w użyciu, którymi się posługujemy.
- b/ Umieć należyście wiązać poszczególne dokumenty kodowe przy maskowaniu danych przekazywanych przez techniczne środki łączności.
- c/ Wykorzystywać poszczególne dokumenty kodowe zgodnie z ich przeznaczeniem.
- d/ Przestrzegać zasad należytego przechowywania i przekazywania dokumentów kodowych.
- e/ Przy przekazywaniu informacji przez techniczne środki łączności bezwzględnie przestrzegać zasad zawartych w instrukcji TD.

W celu realizacji powyższego należy systematycznie przeprowadzać szkolenie w zakresie teoretycznego i praktycznego opanowania zasad TD oraz systematycznie doskonalic oficerów w szybkim i umiejętnym posługiwaniu się dokumentami tajnego dowodzenia i USTD.

5. ZASADY KODOWANIA MAP W SYSTEMIE WYKRYWANIA

SKAŻEN

5.1. W OBRONIE TERYTORIUM KRAJU / Załączniki nr 19 i 20/

Niniejsze zasady kodowania map zapewniają jednocześnie określenie dowolnych punktów terenowych podczas przekazywania danych przy posługiwaniu się mapami o jednakowych i różnych podziałkach: 50 000, 100 000, 200 000, 500 000.

Podstawą kodowania jest siatka kodowa oparta o współrzędne geograficzne, obejmujące obszar ograniczony południkami 9° i 27° długości geograficznej i równoleżnikami 48° i 56° szerokości geograficznej.

Obszar mapy kodowej dzieli się na dwie strefy linią południka 18° długości geograficznej.

Każda ze stref dzieli się na dwa sektory linią rzędnych równoleżnika 52° szerokości geograficznej.

Każdy sektor dzieli się na 24 kwadraty zasadnicze / 6 słupów i 4 pasy poziome / o boku $1^{\circ} 30'$ długości i 1° szerokości geograficznej.

Kwadrat zasadniczy dzieli się na 9 jednakowych kwadratów dużych o wymiarach $30'$ długości i $20'$ szerokości geograficznej. Każdy kwadrat duży dzieli się na 9 jednakowych kwadratów średnich o wymiarach $10'$ długości i $6'40''$ szerokości geograficznej. Kwadrat średni dzieli się na 9 jednakowych kwadratów małych o wymiarach $3'20''$ długości i $2'13''$ szerokości.

Kwadraty zasadnicze numeruje się dwucyfrowymi liczbami arabskimi zaś duże, średnie i małe cyframi pojedynczymi od 1 do 9. Numeracja kwadratów dużych, średnich i małych naniesiona jest na mapach o podziałce 50 000, 100 000, 200 000 i 500 000.

Numeracja kwadratów zasadniczych może być zmieniona jedynie na zarządzenie Szefa Wojsk Chemicznych MON. Numeracja kwadratów dużych, średnich i małych jest stała.

Załącznik Nr 19 przedstawia numerację i wymiary kwadratów zasadniczych, średnich i małych.

Załącznik Nr 20 zawiera obowiązującą aż do odwołania numerację kwadratów zasadniczych.

U w a g a : W celu zakodowania punktu terenowego należy podać sześciocyfrową grupę /203355/, w której poszczególne cyfry oznaczają w kolejności :

- 20 - numer kwadratu zasadniczego ;
- 3 - numer kwadratu dużego ;
- 3 - numer kwadratu średniego ;
- 5 - numer kwadratu małego ;
- 5 - numer kwadratu powstałego z podziału w pamięci kwadratu małego ^{na} 9 jednakowych części z zachowaniem tej samej zasady numeracji jak dla kwadratów małych.

5.2. W WOJSKACH OPERACYJNYCH / Załącznik nr 21 i 22/

Mypy o podziałkach 25 000 i 50 000 stosowane na szczeblu pododdziałów i oddziałów do pułku / równorzędnego/ włącznie koduje się według zasad ogólnie przyjętych w wojskach operacyjnych.

Miejsce uderzeń chemicznych i jądrowych oraz położenie stref skażeń A, B i C lub izolinii mocy dawki, dowódcy pododdziałów i oddziałów oraz szefowie zabezpieczenia chemicznego przekazują do stacji obliczeniowo- analitycznej skażeń dywizji za pomocą współrzędnych topograficznych pełnych, skróconych lub przybliżonych, odpowiednio zakodowanych.

Pojęcie współrzędnych topograficznych /pełnych, skróconych i przybliżonych/ i zasady ich określania podaje podręcznik "Tereneznawstwo", Sygn. Szt. Gen. 356/65 oraz Instr. Art. "Zastosowanie przyrządów artylerii naziemnej" Sygn. 104/53.

Niniejsze zasady kodowania map oraz określania i przekazywania współrzędnych pozwalają na wzajemną wymianę informacji o uderzeniach bronią masowego rażenia i skażeniach między stacjami obliczeniowo-analitycznymi skażeń wszystkich szczebli pracującymi na mapach o podziałkach 10 000, 200 000 i 500 000 oraz z środkami analizy skażeń jednolitego systemu wykrywania skażeń.

Podstawą niniejszych zasad jest siatka kodowana utworzona z południków i równoleżników obejmująca ograniczony obszar południkami 9° i 27° i równoleżnikami 48° i 56°. Południki wykreśla się co 30' poczynawszy od południka 9° a równoleżniki co 20' poczynawszy od równoleżnika 48° i odpowiednio opisuje liczbami dwucyfrowymi.

Południkowi 9° podperzaskowane liczbę 10 a numery kolejnych południków wzrastają co 1 w kierunku wschodnim.

Równoleżnikowi 48° podperzaskowane liczbę 30 i numery kolejnych równoleżników wzrastają co 1 w kierunku północnym.

Numerację południków i równoleżników podane w załączniku Nr 2 1. Może być ona zmieniona jedynie na zarządzenie Szefa Wojsk Chemicznych MON.

Opisane wyżej południki i równoleżniki naniesione są jedynie na mapach o podziałce 500 000. Na mapach o podziałkach 10 000 i 200 000 południki i równoleżniki nie są naniesione ale na ramkach arkuszy map podane są współrzędne geograficzne. Dlatego też przed sklejeniem arkuszy map należy wysewac na nie czarnymi liniami podane w załączniku Nr 21 południki i równoleżniki odpowiednio opisać je czarnymi, dużymi cyframi.

Południki i równoleżniki przecinając się wzajemnie tworzą kwadraty. Położenie danego punktu w kwadracie określa się specjalnym współrzędnikiem WS-1 / załącznik Nr 22/. Tak więc w przyjętych zasadach kodowania map w systemie wykrywania skażeń wojsk operacyjnych współrzędne dowolnego punktu składają się z dwóch grup czterocyfrowych np. 5218 4228. Pierwsza grupa czterocyfrowa określa położenie kwadratu, a druga położenie danego punktu w kwadracie. W obu grupach dwie pierwsze cyfry określają współrzędną X, a dwie ostatnie współrzędną Y.

Współrzędnik WS-1 pokazany w załączniku Nr 22 umożliwia określenie współrzędnych dowolnych punktów / lub nanieszenie punktów na podstawie współrzędnych / na mapach o podziałkach 100 000, 200 000 i 500 000. Zbudowany jest z arkusza masy przezroczystej o wymiarach 440 x 440 mm, na który naniesione są trzy pasy wzajemnie prostokątnych odcinków o wymiarach 400, 200 i 80 mm.

Każdy odcinek podzielony jest na 100 równych części opisanych co 10. Umożliwia on określenie współrzędnych z dokładnością 200 m, niezależnie od skali mapy.

W celu określenia współrzędnych dowolnego punktu współrzędnikiem WS - 1 należy :

- punkt zerowy współrzędnika / prawy górny róg / o podziałce zgodnej z podziałką mapy, przyłożyć do danego punktu na mapie ;

- obrócić współrzędnik tak aby linie pomocnicze wykonane na nim były ustawione równoległe do wykreślonych na mapie południków i równoleżników ;
- odczytać numery równoleżnika i południka określające położenie kwadratu, w którym znajduje się dany punkt. Najpierw odczytuje się i zapisuje numer równoleżnika, a potem południka. Numery te tworzą pierwszą ^{współrzędnych} czterocyfrową grupę wchodzącą w skład danego punktu ;
- w punktach przecięcia się równoleżnika i południka ze skalami współrzędnika odczytać wartości X i Y określające położenie punktu w kwadracie. Wartości te tworzą drugą czterocyfrową grupę wchodzącą w skład współrzędnych danego punktu.

W celu naniesienia punktu na mapę według otrzymanych współrzędnych należy :

- na podstawie pierwszej czterocyfrowej grupy, która podaje numer równoleżnika i południka odszukać kwadrat, w którym leży dany punkt ;
- przyłożyć do mapy współrzędnik w ten sposób, by podany równoleżnik i południk pokrywały się z odpowiednimi wartościami na skalach współrzędnika, podanymi w drugiej czterocyfrowej grupie ;
- przez otwór w punkcie zerowym współrzędnika nanieść ołówkiem dany punkt.

Na załączniku Nr 22 pokazano sposób posługiwania się współrzędnikiem przy określaniu współrzędnych punktu. Współrzędne tego punktu wynoszą 4038 7173.

W celu usprawnienia wydania informacji o uderzeniach bronią masowego rażenia i skażeniach, między ośrodkami analizy skażeń OTK i stacjami obliczeniowo-analitycznymi skażeń/ ośrodki analizy skażeń jednolitego systemu winny naniesione na swe mapy południki i równoleżniki opisać zgodnie z załącznikiem Nr 21.

Informacje z ośrodków analizy skażeń OTK do stacji obliczeniowo-analitycznych skażeń wojsk operacyjnych winny być przekazywane według zasad podanych w niniejszym rozdziale.

Wydrukowane w 150 egz.

Egz. nr 1 - 1500 - B.P.N.

Wyk. ppłk. HENDIER, mjr SZCZUBLIŃSKI

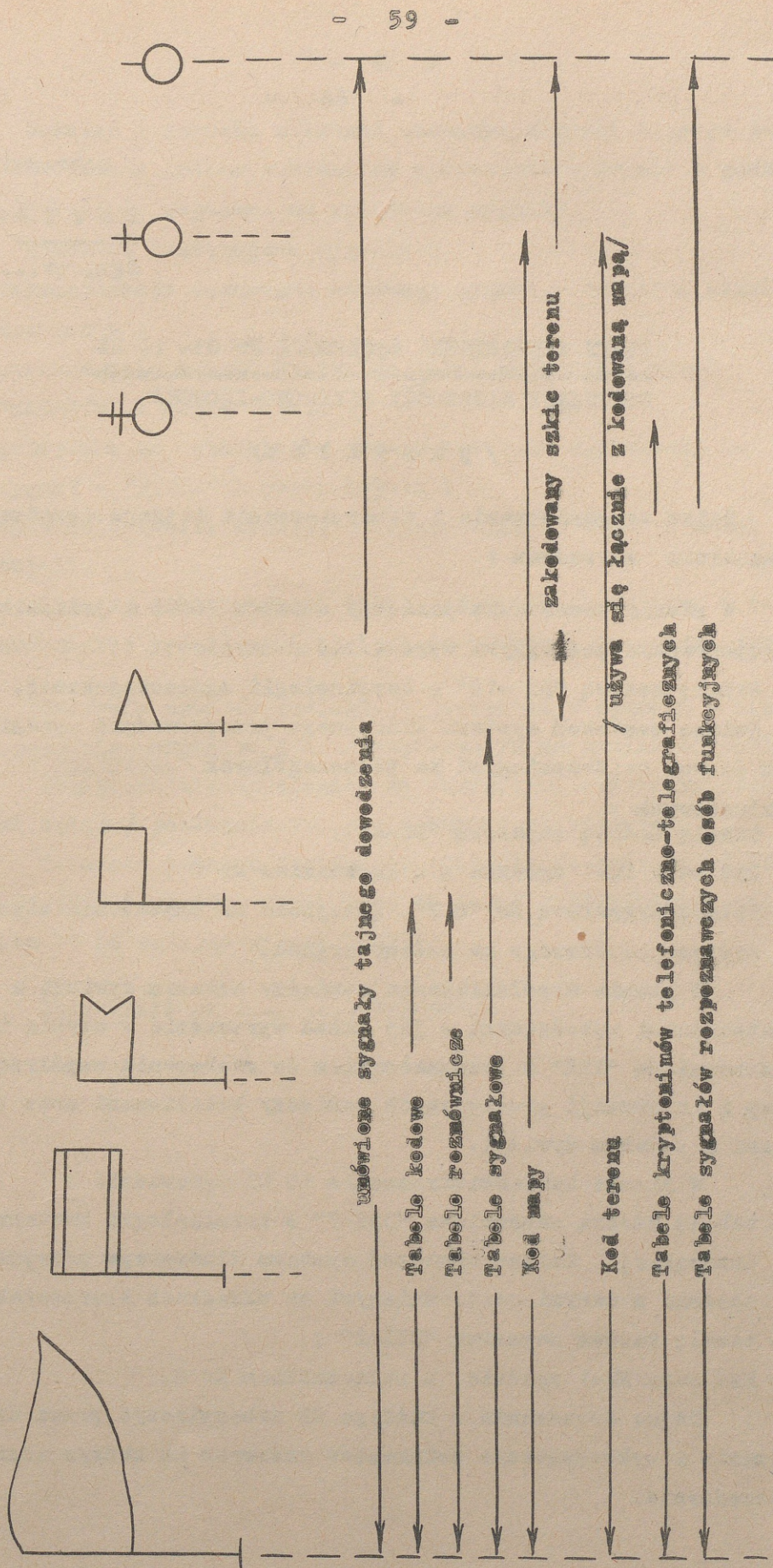
Druk. J.B., dn 12. 12. 69r.

Nr 0 189/14/szk./69

S C H E M A T

Załącznik Nr 1

TYPOWEGO STOSOWANIA DOKUMENTÓW T D

Załącznik Nr 2

T A J N E

Egz. nr...

PUNKT ZARZĄDZENIA ŁĄCZNOŚCI Nr 03- 10 DZ

DOTYCZĄCY ŁĄCZNOŚCI SZYFROWO-KODOWEJ

/ p r z y k ł a d /

Celem zorganizowania i zabezpieczenia tajnego dowodzenia na
czas natarcia zarządzam :

1. W pionie dowodzenia pomiędzy sztabem 10 DZ a jednostkami
bezpośrednio podległymi wprowadzić w użycie :
 - tabelę kodową "DZ -10" o terminologii ogólnowejskowej.
Zmianę oznaczeń systemu kluczowego przeprowadzać zgodnie
z danymi uwidocznionymi na poszczególnych wkładkach
kluczowych ;
 - tabelę kodową zapasową "DZ-4" ;
 - kod mapy KM-1 zgodnie z załącznikiem Nr 8 ;
 - tabelę sygnałową Nr "812". Przejście na oznaczenia zapasowe
systemu kluczowego na podany sygnał.
2. W pionie współdziałania pomiędzy sztabem dywizji a wszystkimi
batalionami wchodzącymi w jej skład wprowadzić w użycie tabelę
rozmówniczą "SZK" z przeznaczeniem do maskowania współrzędnych
map i informacji przesyłanych pomiędzy batalionami oraz batalie-
nami a sztabem dywizji.
3. W pionie kwatermistrzowskim 10 DZ wprowadzić :
 - tabelę kodową zasadniczą "DZK-7" o terminologii kwatermis-
trzewskiej. Zmianę oznaczeń systemu kluczowego przeprowadzić
zgodnie z danymi uwidocznionymi na wkładkach kluczowych ;
 - tabelę kodową zapasową "DZK-2" ;
 - kod mapy KM-1 zgodnie z załącznikiem Nr 8.
4. Tajne dowodzenie z każdego SD zabezpieczyć przez doprowa-
dzenie i wykorzystanie dokumentów kodowych na każdym stanowisku
dowodzenia.

5. Ustalić i szeroko stosować umówione sygnały tajnego dowodzenia.
6. Dokumenty kodowe zasadnicze wprowadzić w użycie o godzinie 00.01 16.07.1969r., zapasowe na specjalne sygnały.
7. Stosować następujące sygnały :
 - dekonspiracja dokumentu kodowego sygnał - "ODRA" i nazwa dokumentu ;
 - wprowadzenie nowych kluczy do tabel kodowych. Sygnał "MARATON" i nazwa tabeli ;
 - przejście na oznaczenie zapasowe tabeli sygnałowej na sygnał - "FLOTA" i nazwa tabeli ;
 - wycofanie tabeli kodowej z użycia sygnał "KLON" i nazwa tabeli.
8. Sygnały dekonspiracji tabel kodowych i kodu mapy i tabeli rozmówniczej podawać natychmiast do wydziału łączności dywizji.
9. Szefowie sztabów podległych jednostek w oparciu o niniejsze zarządzenie zorganizują i zabezpieczą TD na swoich szczeblach.
10. Przeprowadzić szkolenie ze wszystkimi oficerami /pracownikami sztabu/ posługującymi się dokumentami kodowymi.
11. Gotowość tajnego dowodzenia osiągnąć do godziny 23.00 15.07.1969 r. o czym zameldować mi przez Wydział łączności sztabu 10 DZ podając sygnał "GRYKA".

Załączniki na arkuszach

T A J N E

Egz. nr....

T A B E L A

umówionych sygnałów tajnego dowodzenia
/ p r z y k ł a d /

Sygnal	światlny	Syrena	Telefon
znaczenie			
Zatrzymać kolumnę	rakieta biała /dwugwiazdzista/	jeden długi sygnal	OICHA
Nacierać w kierunku	rakieta czerwona	dwa krótkie sygnały	WIIGA
Zwiększyć tempo marszu	rakieta zielona	ciągły sygnal 5 minuta	WICHER
Przejsć do pościgu w kierunku	rakieta niebieski dym	dwa krótkie i dwa długie sygnały	BOR
Przekreczyć punkt przejścia	rakieta czerwony dym	jeden długi jeden krótki sygnal	MARSZ
itd	itd	itd	itd

POM.SZEFA SZTABU 5 pz

.....
/ nazwisko, stopień, podpis/

Tabele umóvionych sygnałów tajnego dowodzenia wydaje się jako
załącznik do tajnego dowodzenia.

~~-----~~

Egz. nr.....

TABELA KODOWA DZ-10

/ przykład pierwszej połowy rozwrotu TK /

Rozwrot 1

					4	N				A
481-500	6	0	5	9						
	a	k	e	j	- a, i, e	481	482	483	484	
	a	t	a	k	- ować, uję, ował	485	486	487	488	
	a	m	u	n	- icj-i, a, e	489	490	491	492	
	a	l	a	r	- m, owa, owe, owy	493	494	495	496	
261-280	a	t	e	m	ów-a, e, y	497	498	499	500	
	b	a	t	a	lion, y, em, u	261	262	263	264	
	0	5	3	4	8	265	266	267	268	
	1	0	b	a	teria art atomowej	269	270	271	272	
	b	o	j	o	W-a, y, e, ymi, ego	273	274	275	276	
081-100	c	z	e	k	kropka, i, j	277	278	279	280	
	c	z	e	k	a-m, ja, jcio	081	082	083	084	
	c	z	a	s	- u, em, ie	085	086	087	088	
	c	z	o	z	g-i, ach, ów, ani	089	090	091	092	
	e	e	l		- u, em, e	093	094	095	096	
561-580	1	2	3	4	5	097	098	099	100	
	d	a	n	e	- ych, ymi	561	562	563	564	
	d	e	c	y	zja, e, i, a	565	566	567	568	
	d	e	d	a	tkow-a, e, ych	569	570	571	572	
	d	e	w	ó	dv-a, a, e, ów, y	573	574	575	576	
	d	r	u	g	- a, i, ie	577	578	579	580	
B					C	A				

P R Z E P I S Y

POSŁUGIWANIA SIĘ TABELĄ KODOWĄ DZ - 10

Tabela kodowa DZ - 10 zbudowana na ośmiu rozwrotach/szesnastu stronach/ W każdym rozwrocie znajduje się 10 kolumn i 25 wierszy. Terminologia rozmieszczona w kolejności alfabetycznej wg zasady temat - końcówka.

System kluczowy, cyfrowy pięciodziesiętny o stałych oznaczeniach rozwrotów i wierszy oraz zmiennych oznaczeniach kolumn. Oznaczenia kolumn rozmieszczone są w sekwencji "N" w układzie przypadkowym. Do oznaczenia każdego rozwrotu użyte 100 liczb trzycyfrowych / 4 w każdym wierszu/. Liczby te znajdują się w sekwencji "A". W celu łatwiejszego odśledzenia żądanej liczby z segmentu "A" służy segment "B".

Sposób posługiwania się :

Pierwsze trzy cyfry / oznaczające rozwrot i wiersz / nabierany z segmentu "A" / jedna z czterech grup/ w danym wierszu np: "ATAKOWAĆ" znajduje się w pierwszym rozwrocie w drugim wierszu. Dla oznaczenia tego wiersza można wykorzystać następujące liczby : 485,486,487,488. Liczby te są jednocześnie oznaczeniami rozwrotu.

Dwie ostatnie cyfry w grupie oznaczają kolumny. Nabiera je z segmentu "N" z poszczególnych kolumn. Pierwsza z nich oznacza początek słowa /syłaby, bigramu, trigramu/ a druga koniec np: ATAKOWAĆ będzie miało oznaczenie kolumn 64. Cyfra 6 oznacza początek wielkości a cyfra 4 koniec. Całkowitym oznaczeniem słowa "ATAKOWAĆ" może być jedna z grup: 48564, 48764, 48864.

W przypadku gdy w tabeli kodowej nie ma słowa, które chcemy zakodować, wówczas słowo to kodujemy składając je z pojedynczych liter, sylab, bigramów, trigramów np: słowo "OBRONA" - OB-26905

OB - 26905

R - 49355

O - 57300

N - 48993

A - 48164

Przy składaniu słowa z pojedynczych liter można brać litery znajdujące się na początku słów zawartych w tabeli jak również następne litery tych słów. Dotyczy to również i znaków przestankowych.

T A J N E

Egz. nr.....

TABELA ROZMÓWNICZA "SZK"

/ przykład jednej strony tabeli /

/ Strona 41 /

Lp	Treść	Lp	Treść
1	adres radiowy	36	desant w rejonie
2	akcji-a, e, i	37	dla czego
3	alarm chemiczny	38	dla wykonania
4	amunicji-a, e, i	39	do czasu
5	angażować	40	D
6	aparatus telefoniczny	41	ekipa
7	artylerii-a, i, e	42	eksploatacji-a, e, i
8	atomowe pociski	43	epidemi-a, i, e
9	awaria na trasie	44	eskadra lotnicza
10	A	45	eszelony-y, em, ach
11	batalion łączności	46	E
12	Bateria "Honest John"	47	fala czołowa
13	bój spotkaniowy	48	forsuj-a, e
14	bronić	49	fosgen
15	broń atomowa	50	front
16	brygada	51	F
17	być w gotowości do eskony	52	głębokość-i, ią
18	byle	53	głowica burząca
19	byłych	54	Główny Zarząd Polityczny
20	B	55	główny wysiłek obrony
21	całością sił osłonić	56	gotowość bojowa
22	celem niedopuszczenia	57	grupa maskująca
23	celownik	58	G
24	centrala telefoniczna	59	magazyn-y, ie
25	cherry, czny	60	magistrala
26	choroba promieniowa	61	majster radiowy
27	ciażo, a	62	mapa 100 000
28	cięż - pnc - zy	63	M
29	cięż-y	64	siedem
30	C	65	samolet-y, em, and
31	dalekie	66	schron-y typu lekkiego
32	dalekows T-51	67	sily żywe ukryte
33	dalmierz	68	stanowisko dowodzenia
34	dane o stanie	69	stan moralno-polityczny
35	decyzji-a, e, e, e	70	S

PRZEPISY POSŁUGIWANIA SIĘ TABELĄ ROZMÓWNICZĄ - SZK"

Wkładka kluczowa do przepisów TR-"SZK" stron												
Oznacz. i wierszy TR												
	5	8	1	9	3	X	6	0	4	7	2	
1			10			36				70		
2		86				37		03				
3			18			38					26	
4	52			97		39	60					
5		80				40			41	73		
6			17	99		41		07				
7		85				42					28	
8					37	43	69					
9	57					44	62				25	
10		84				45				72		
11					38	46			49			
12			11	90		47	00					
13					36	48	68					
14		81				49				79		
15			16			50			40		27	
16	56					51	61		42			
17			19	91		52				74		
18		88				53	06					
19					35	54					20	
20			12	94		55	63					
21		87				56				70		
22	53					57	04					
23		89		93		58					22	
24			13			59	67					
25		83		92		60			47		24	
26	55					61	08	43				
27					30	62				75		
28			14	98		63	02					
29	51					64	64					
30		82				65			44	77		
31				95	31	66		09	46			
32	58					67					23	
33					34	68	65					
34	50					69	05				29	
35			15			70	66		45			

Tabela rozmównicza "SZK" zbudowana jest z 70 stron. Na każdej stronie znajdują się dwie kolumny po 35 wierszy każda kolejno ponumerowana od 1 do 70. TR posiada 6000 wielkości /terminów/ ułożonych w kolejności alfabetycznej do trzeciej litery alfabetu. W skład terminologii wchodzi zwroty, zdania, słowa, litery-cyfrowe oraz znaki przestankowe.

System kluczowy czteroznakowy-cyfrowy składający się ze zmiennych oznaczeń stron tabeli oraz zmiennych oznaczeń wierszy. Zmianę oznaczeń stron i wierszy w tabeli przeprowadzamy za pomocą wkładek kluczowych, które służą jednocześnie do maskowania stron oraz wierszy.

Wkładka kluczowa jest podzielona na dwie części. Częścią pierwszą maskujemy strony i wiersze oznaczone liczbami od 1 do 35, częścią drugą maskujemy strony i wiersze oznaczone liczbami od 36 do 70. W górnej części wkładki znajdują pomocnicze oznaczenia dla stron i wierszy wskazujące na jaką cyfrę rozpoczynają się liczby w danej kolumnie.

Posługiwanie się tabelą rozmówniczą jest następujące :

1. Pierwsze dwie cyfry w grupie oznaczają stronę tabeli rozmównicznej. Nabieramy je z liczb wkładki kluczowej przeznaczonych dla danej strony wybierając dowolnie jedno z oznaczeń.
2. Trzecia i czwarta cyfra w grupie oznacza wiersz. Nabieramy je z liczb wkładki kluczowej przeznaczonych dla danego wiersza wybierając dowolnie jedno z oznaczeń.

P r z y k ł a d :

Tekst do zamaskowania - "Całością sił osłonić stanowisko dowodzenia".

Po zamaskowaniu :

- 0737 - całością sił osłonić /07 strona 37 wiersz /
- 07665 - stanowisko dowodzenia /07 strona, 65 wiersz/.

ZATWIERDZAM
DCA 5 pz

T A J N E

Egz. nr.....

/ Nazwisko, stopień, podpis/

T A B E L A S Y G N A Ł O W A "812"

/ przykład/

Y X	8	2	0		6		4		7	
			0		6		4		7	
58	A	atak-uje-owac	amundcji-a-e		artyleria-i-yjskie		armia-i-jay		0	
69	K	kompania-i-jny	kontatak-swa-c-uje		kierunek-k-owi		kolonna -4		1	
78	M	weldowac-uje-ek	mna-y-ewe-ewym		maszeruje-owac		manewr-owa-c-y		2	
92	N	nie przyjaciel-a-owi	napotka-c-k-ka-m-ka		nacierac-tarcie-ram		niszczy-c-e		3	
71	P	przejsc-cie-szedz	pokona-c-uje-k-owac		prowadzic-e-ony		pole-a-m-u		4	
63	R	rejon-y-de	rozpozna-cie		rubiezh-e-y		rozka-zy-uje		5	
51	W	wykonal-y-e-a-le	wycofa-k-a-y-uje		wojaka-a		walcz-e-y-c-ke		6	

Legenda : "812" grupa wywozawcza /haslo/ tabeli sygnałowej. Treść informacji maskujemy w postaci grup trzycyfrowych podając w pierwszej kolejności wartość "X" na wysokości danego wiersza, a następnie wartość "Y" w danej kolumnie.

Przykład : 812,926,518,632,636.Oznacza: 812- hasło
926- nacieram
518 - w
632- rejonie
636-rubież

Uwaga: Ilość kolumn i wierszy zależy od liczby wprowadzonych do tabeli terminów

POM.SZEFA SZTABU 5 pz

/ nazwisko, stopień, podpis/

SYSTEM KODOWANIA MAP KM-1

=====

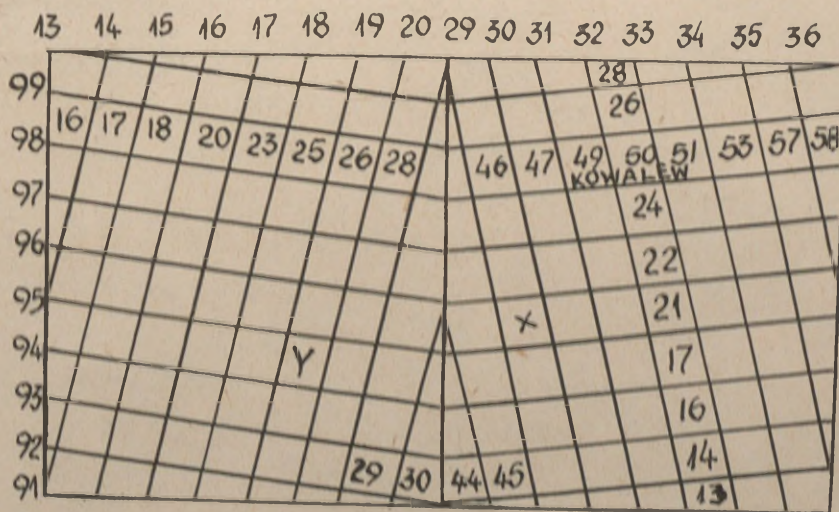
Przykład kodowania mapy z uwzględnieniem zbieżności skłó

Punkt wyjściowy m. KOWALEW /9832/ otrzyma oznaczenie kodowe 25/50. Licznik rozwija się z południa na północ, mianownik z zachodu na wschód powiększając się o jedną jednostkę. Przy rozwijaniu oznaczeń licznika należy pominąć następujące liczby : 15, 18, 19, 20, 23, 27 /wg zarządzenia TD/.

Przy rozwijaniu oznaczeń mianownika należy pominąć następujące liczby : 18, 21, 22, 24, 27, 48, 52, 54, 55, 56 /wg załącznika zarządzenia TD/.

Uwzględniając występującą w składzie zbieżność skłó / na styku stref/ skłó o współrzędnych pełnych 3429 nadać oznaczenie kodowe 46, natomiast skłó o współrzędnych pełnych 2620 nadać oznaczenie kodowe 28.

Skłó zbieżne zakodować przez nadanie im kolejnych oznaczeń kodowych.

punkt x /9529/ po zakodowaniu otrzyma oznaczenie / 2146/

punkt y / 9419/ po zakodowaniu otrzyma oznaczenie /1726/

T A J N E

Egz. nr.....

Z A Ł A C Z N I K Nr 1

DO ZARZĄDZENIA ŁĄCZNOŚCI Nr 03 - 10 DZ

KODOWANIE MAP SYSTEMEM - KM - 1

Sztab Ieszo 13285/ 15.07.69 r. 16.50

Mapa 1 : 100 000 wydanie drugie 1960 rok.

Lp	Nazwa punktu wyjściowego	Czas działania	Oznaczenie kodowe
1	KOWAIEW /9832/	od godziny 00.01 16.07 1969 r.	25/50
2	TARCZÓW /9443/	wprowadzić na sy- gnał "KOREK względnie na specjalne zarządze- nie	41/25

U W A G A : Licznik należy rozwijać z pld na pln mianownik na wschód powiększając o jedną jednostkę. Przy rozwijaniu licznika należy pominąć liczby : 15,18, 19,20,23,27.

Przy rozwijaniu mianownika pominąć liczby: 18,21,22, 24, 27,48,52,54, 55,56.

Punkty kontrolne :

Zagórze /2835/ po zakodowaniu 4375

Zalesie /9365/ po zakodowaniu 7983.

Hasło mapy "GAZA"

Dla bliższego określenia położenia punktów terenowych należy stosować podział kwadratu rzeczywistego na 4 części.

SZEF WYDZIAŁU ŁĄCZNOŚCI 10. DZ 12

Rozdzielnik

/stopień, nazwisko, podpis/

SYSTEM KODOWANIA MAP KM - 3

=====

Sposób posługiwania się

Celem wskazania rejonów punktów lub przedmiotów terenowych z mapy w formie zakodowanej należy zamienić oznaczenia rzeczywistych współrzędnych topograficznych lub geograficznych / pasa i skłupa /- oznaczeniami kodowymi z tabliczki zamiany.

Każde dwie cyfry oznaczeń rzeczywistych współrzędnych zamienia się w sposób następujący :

- pierwszą cyfrę odszukujemy z oznaczeń wierszy /X/ a drugą z oznaczeń kolumny /Y/ tabliczki zamiany, na przecięciu których znajduje się kwadrat z oznaczeniem kodowym dla danej liczby dwucyfrowej ;
- analogicznie postępujemy z pozostałymi liczbami współrzędnych normalnych.

Rozkodowanie przeprowadza się odwrotnie, tabliczki zamiany oznaczenia wiersza /Y/ i kolumny /X/ są wartościami zdanymi. Zmianę dokonuje się zgodnie z załącznikiem zarządzenia TD / patrz załącznik nr 10/.

Punkt z / 1327/ po zakodowaniu otrzyma oznaczenie 3016

Punkt S / 8694/ po zakodowaniu otrzyma oznaczenie 5103.

X	4	7	3	9	0	6	2	1	5	8
8	01	20	21	40	41	51	61	71	<u>81</u>	00
7	04	19	22	39	42	52	62	72	82	99
9	03	18	23	35	43	53	63	73	83	98
3	05	17	24	36	44	54	64	74	84	97
2	06	16	25	37	45	55	65	75	85	<u>96</u>
0	07	15	26	38	46	56	66	76	86	95
4	08	14	27	34	47	57	67	77	87	94
5	09	13	28	33	48	58	68	78	88	93
6	10	12	29	32	49	59	69	79	89	92
1	02	11	30	31	50	60	70	80	90	91

85-28

43-52

Załącznik Nr 10

T A J N E

Egz. nr....

Z A Ł A C Z N I K Nr 2

DO ZARZĄDZENIA ŁĄCZNOŚCI Nr 03 - 10 DZ

KODOWANIE MAP SYSTEMEM KM - 3

/ przykład /

Sztab Ieszne /3285/ 15.07 1969 16.50

Mapa 1 : 50 000 wydanie drugie 1960 rok.

X	4	7	3	9	0	6	2	1	5	8
8	01	20	21	40	41	51	61	71	81	00
7	01	19	22	39	42	52	62	72	82	99
9	03	18	23	35	43	53	63	73	83	98
3	05	17	24	36	44	54	64	74	84	97
2	06	16	25	37	45	55	65	75	85	96
0	07	15	26	38	46	56	66	76	86	95
4	08	14	27	34	47	57	67	77	87	94
5	09	13	28	33	48	58	68	78	88	93
6	10	12	29	32	49	59	69	79	89	92
1	02	11	30	31	51	60	70	80	90	91

Terminy zmiany oznaczeń kolumn i wierszy dla tabliczki zamiany
od godz. 00.01 dnia 16.07. 1969

Oznaczenie wierszy pisząc z góry w dół :

0, 8, 3, 6, 1, 4, 7, 2, 5, 9

Oznaczenie kolumn pisząc z lewa na prawo :

5, 9, 4, 7, 0, 1, 6, 2, 8, 3

Od godziny 00.01 dnia 18.07. 1969

Oznaczenie wierszy - 1,9,0,8,3,7,4,6,5,2

Oznaczenie kolumn - 5,4,3,2,1,0,9,8,7,6

Hasło mapy "KRATX"

Dla dokładnego oznaczenia punktów terenowych stosować
podział kwadratów na 9 części.

SZEF WYDZIAŁU ŁĄCZNOŚCI . 10 DZ

Rozdzielnik :

/ Stępień, nazwisko, podpis /

SYSTEM KODOWANIA MAP KM - 5

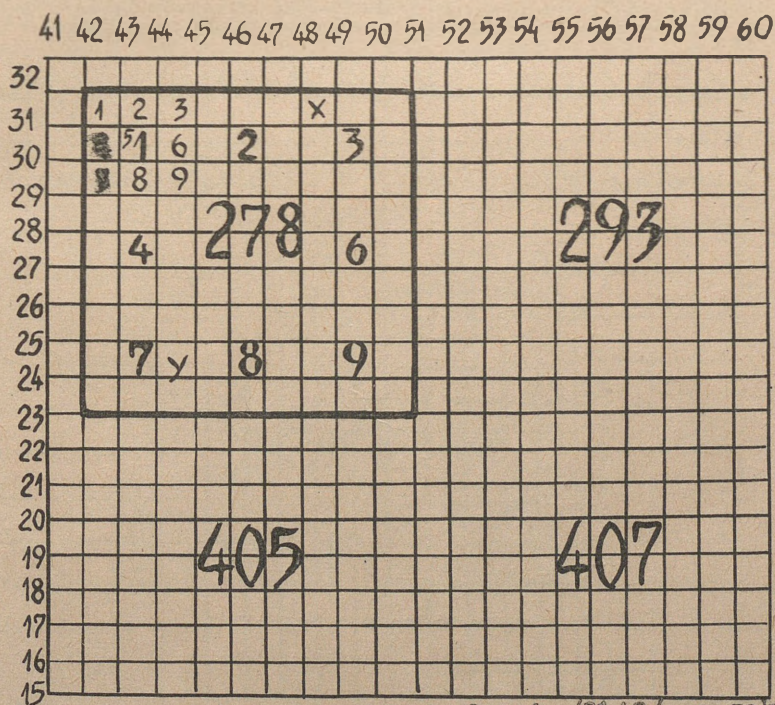
Spongia pentagynaria etc

Kodując punkty terenowe należy kolejno nabierać :

- oznaczenie kodowe stałego kwadratu, w którym znajduje się dany punkt terenowy ;
- oznaczenie wskazujące dziewiątą lub czwartą część stałego kwadratu;
- oznaczenie wskazujące dokładniejszy podział dziewiątej lub czwartej części stałego kwadratu ;

Przykłady kodowania :

Variant "A"

Punkt X o współrzędnych normalnych /3148/ po zakodowaniu otrzyma oznaczenie 27831.

Punkt Y o współrzędnych normalnych /2444/ po zakodowaniu
otrzyma oznaczenie 27876

Wariant "B"

	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
36					X			1	2									
35								3	4	2	3							
34																		
33			4	0	0			4	2	0	6					4	3	1
32																		
31								7	8	9								
30																		
29																		
28																		
27			5	4	1					5	4	8				5	5	6
26																		
25																		
24			Y															

Punkt X o współrzędnych normalnych / 3557/ po zakodowaniu otrzyma 40031

Punkt Y o współrzędnych normalnych 2455 po zakodowaniu otrzyma 54183

Wariant "C"

	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
24										
23										
22			1	2	3				X	
21			4	5	6			3	1	7
20			7	8	9					
19										
18			5	7	4			3	7	1
17										
16			Y							
15										

Punkt X o współrzędnych normalnych /2287/ po zakodowaniu otrzyma 3171

Punkt Y o współrzędnych normalnych /1782/ po zakodowaniu otrzyma 3748

Wariant "D"

	65	64	65	66	67	68	69	70
39	10	12		13	15			
38								
37	24	27		28	31			
36								
35	45	46		48	49			
34								
33	61	63		64	67			
32								

Punkt X o współrzędnych normalnych /3765/ po zakodowaniu otrzyma 271

Punkt Y o współrzędnych normalnych /3466/ po zakodowaniu otrzyma 464

Wariant "E"

	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68
39																		
38																		
37																		
36																		
35					01	02	03	04	05	06	07	08	09	10				
34					61	62	63	64	65	66	67	68	69	70				
33					11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
32					91	92	93	94	95	96	97	98	99	100				
31					51	52	53	54	55	56	57	58	59	60				
30					21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				
29					71	72	73	74	75	76	77	78	79	80				
28					41	42	43	44	45	46	47	48	49	50				
27					81	82	83	84	85	86	87	88	89	90				
26					31	32	33	34	35	36	37	38	39	40				
25																		
24																		
23																		
22																		

Punkt X o współrzędnych normalnych /3459 / po zakodowaniu otrzyma 237165

Punkt Y o współrzędnych normalnych /2761/ po zakodowaniu otrzyma 237487

T A J N E

Egz. nr....

Z A Ł A C Z N I K Nr 3

=====

DO ZARZĄDZENIA ŁĄCZNOŚCI Nr 03 - 10 DZ

KODOWANIE MAP SYSTEMEM KM-5 "B" /przykład/

Sztab IESZNO /3285/ 15.07.69r. 16.50

	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
35	1	2																
34	3	4	2	3														
33																		
32	4	4	0	6					4	2	0					4	3	1
31	7	8	9															
30																		
29																		
28																		
27			5	4	1				5	4	8					5	5	6
26																		
25																		
24																		

Każdy umówiony kwadrat dzielić na dziewięć kwadratów pomocniczych i oznaczyć cyframi od 1 do 9

Kwadraty pomocnicze dzielić na cztery części i oznaczać cyframi od 1 do 4.

Od godz. 00.01 dnia 16.07.69 nadać kwadratом następujące oznaczenia/ pisząc z lewa na prawo :

921, 927, 930

740, 744, 745

W przypadku dekonspiracji obowiązujących oznaczeń kwadratów na sygnał "GRANAT"/podany przez szefa wydziału ~~map~~ kodowego 10 DZ/ wprowadzić następujące oznaczenia :

037, 040, 043

562, 565, 824

Hasło mapy "TULIPAN "

Stosować podział kwadratu rzeczywistego na cztery części

Punkty kontrolne - - - - -

ROZDZIAŁK :

SZEF WYDZIAŁU ~~MAP~~ KODOWEGO 10 DZ

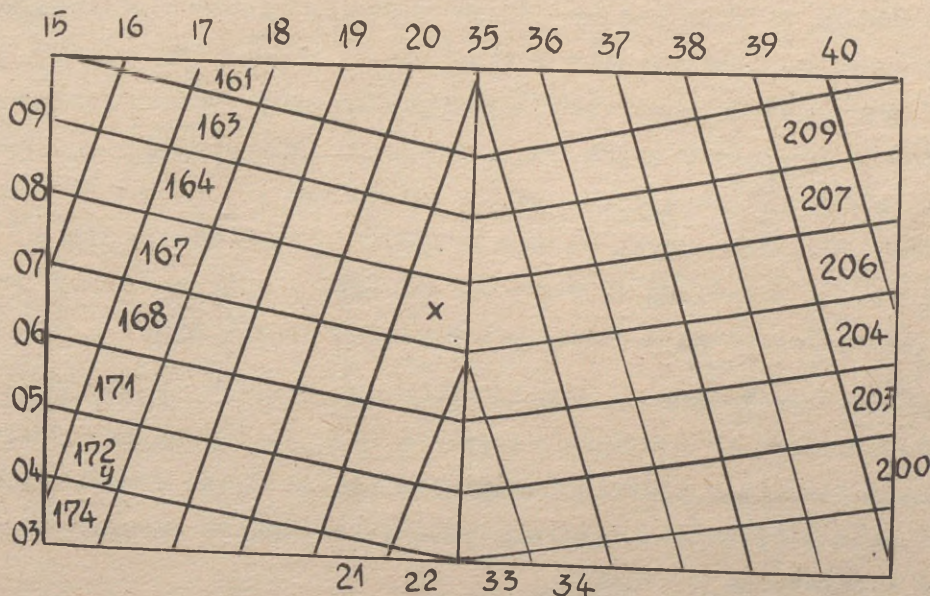
SYSTEM KODOWANIA MAP KM-6

=====

Sposób posługiwania się

Pierwsze trzy cyfry w grupie kodu wskazują pas w skupie w którym znajduje się szukany kwadrat.

Następne cyfry /cyfra/ w grupie kodu wskazują kwadrat, w którym znajduje się szukany punkt terenowy. Ustalamy je /ją/ po odliczeniu kwadratów w prawo od skupa z wpisanymi oznaczeniami kodu. Przy odliczaniu kwadratów, kwadratu z wpisanym kodem nie bierze się pod uwagę. W przypadku gdy określony punkt terenowy znajduje się w kwadracie w którym wpisany jest kod, cyfr określających odległość od skupa nie podaje się, zamiast nich dopisujemy 0 lub 00.

Punkt X współrzędnych normalnych /0721/ po zakodowaniu otrzyma 1674

Punkt Y współrzędnych normalnych /0417/ po zakodowaniu otrzyma 1720

Uwaga : W przypadku gdy odległość jednego skupa z wpisanymi oznaczeniami od drugiego wynosi ponad 10 skupów wówczas przy odliczaniu kwadratu z szukany punkt terenowy należy wskazać go liczbą dwucyfrową np: punkt X współrzędnych normalnych /0721/ po zakodowaniu otrzyma oznaczenie /16704/ a punkt Y otrzyma oznaczenie /17200/

Załącznik Nr 14

Z A Ł A C Z N I K Nr 4
=====

DO ZARZĄDZENIA ŁĄCZNOŚCI Nr 03 - 10 DZ

T A J N E

Egz. nr....

KODOWANIE MAP SYSTEMEM KM - 6

/ przykład /

Sztab IESZNO /3285/ 15.07.69 16.50

Mapa 1.100 000 wydanie drugie 1969r.

Z dniem 16.07.69r. godz. 00.01 w kwadrat o współrzędnych /1017/

wpisać liczbę 161 od której wzdłuż południka 17 rozwijać na południe kolejne liczby powiększając o jedną jednostkę z pominięciem następujących liczb : 162, 165, 169, 170, 173.

W kwadrat o współrzędnych /0339/ wpisać liczbę 199 od której wzdłuż południka 39 rozwijać na północ kolejne liczby powiększając o jedną jednostkę z pominięciem następujących liczb: 201, 202, 205, 208, 210.

W przypadku dekonspiracji obowiązujących punktów wyjściowych na sygnał "KAMERTON"/podany przez Szefa Wydziału Łącznościowego 10 DZ/ wprowadzić w użycie następujące punkty wyjściowe :

a/ W kwadrat o współrzędnych /4264/ KAWODRZA wpisać liczbę 528 od której wzdłuż południka 64 rozwijać na północ kolejne liczby powiększając o jedną jednostkę z pominięciem następujących liczb : 521, 530, 534.

b/ W kwadrat o współrzędnych /8842/ BLACHOWNIA wpisać liczbę 875 od której wzdłuż południka 42 rozwijać na północ kolejne liczby powiększając o jedną jednostkę z pominięciem następujących liczb : 864, 875, 881, 883.

W celu bliższego określenia położenia punktów terenowych stosować podział kwadratu na 4 części.

Hasło mapy "KRETA "

Punkty kontrolne :

- - - - -

- - - - -

Rozdzielnik

SZEF WYDZIAŁU ŁĄCZNOŚCI. 10 DZ

/ Stopień, nazwisko, podpis/

Załącznik Nr 15

T A J N E

Egz. nr.....

K O D T E R E N U

/ przykład /

Lp	Nazwa punktów terenowych	O z n a c z e n i a		
		Kolumna I	Kolumna II	Kolumna III
1	SZOSA /DROGA/	PASMO /A/	JEIEŃ /E/	WAZON /Y/
2	KOLEJ /tor/	ILNIA /E/	KURA /Y/	SKRZYNLIA /I/
3	SKRZYŻOWANIE /rozw/	KREYŻ /E/	CEMENT /Y/	CZERWIEN /P/
4	DOM /miejscowość/	KONIN /Y/	ZEGAR /Y/	ZIEIEŃ /E/
5	RZKA /strum.kanał/	WSTĘGA /I/	LAKIER /Y/	PORA /Y/
6	MOST /prze pust/	KOPKA /I/	RYBA /V/	SZKŁO /A/
7	JEZIORO /staw/	PLANA /V/	SZKLANKA /I/	CYNA /Y/
8	ŁAS /zagajnik/	MIOTŁA /Y/	PAPIER /Y/	KILOP /Y/
9	DRZEWO /sad/	OWOC /E/	KSIĘGA /I/	ŁADOGA /I/
10	WZGORZE /pkt.wys./	KOPA /Y/	KARTON /Y/	GOPŁO /Y/

Termin ważności : kolumna I od do

kolumna II od do

kolumna III od do

POM.SZEFA SZTABU 5 pz

/ stopień, nazwisko, podpis/

Uwaga : - Ilość wierszy w tabeli zależy od liczby wprowadzonych terminów.

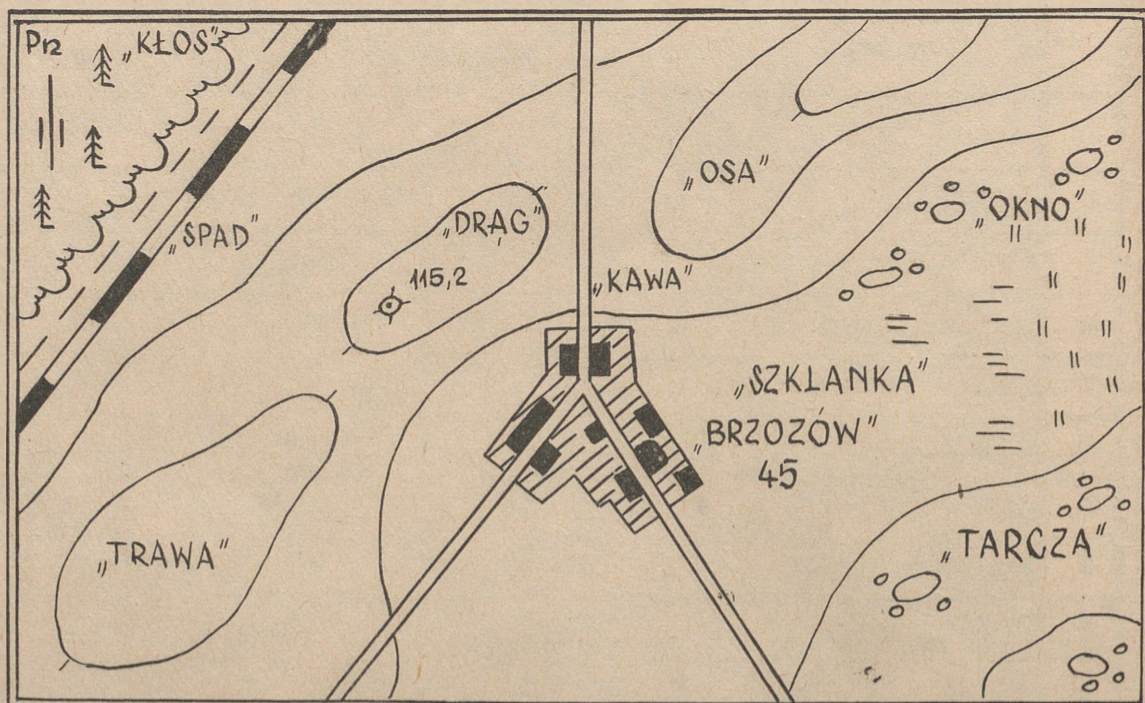
Załącznik Nr 16

T A J N E

Egz. nr.....

ZAKODOWANY SZKIC TERENU

/ przykład /

Uwaga : Nazwy / oznaczenia umówione / nie powinny charakteryzować punktów terenowych/.

POM. SZEFA SZTABU 5 pz

/ nazwisko, stopień, podpis /

ZATWIERDZAM
SZEF SZTABU 5 pz

Załącznik Nr 17

/ nazwisko, stopień, podpis/

Dnia "....".....1969r.

Egz. Nr.....

T A B E L A

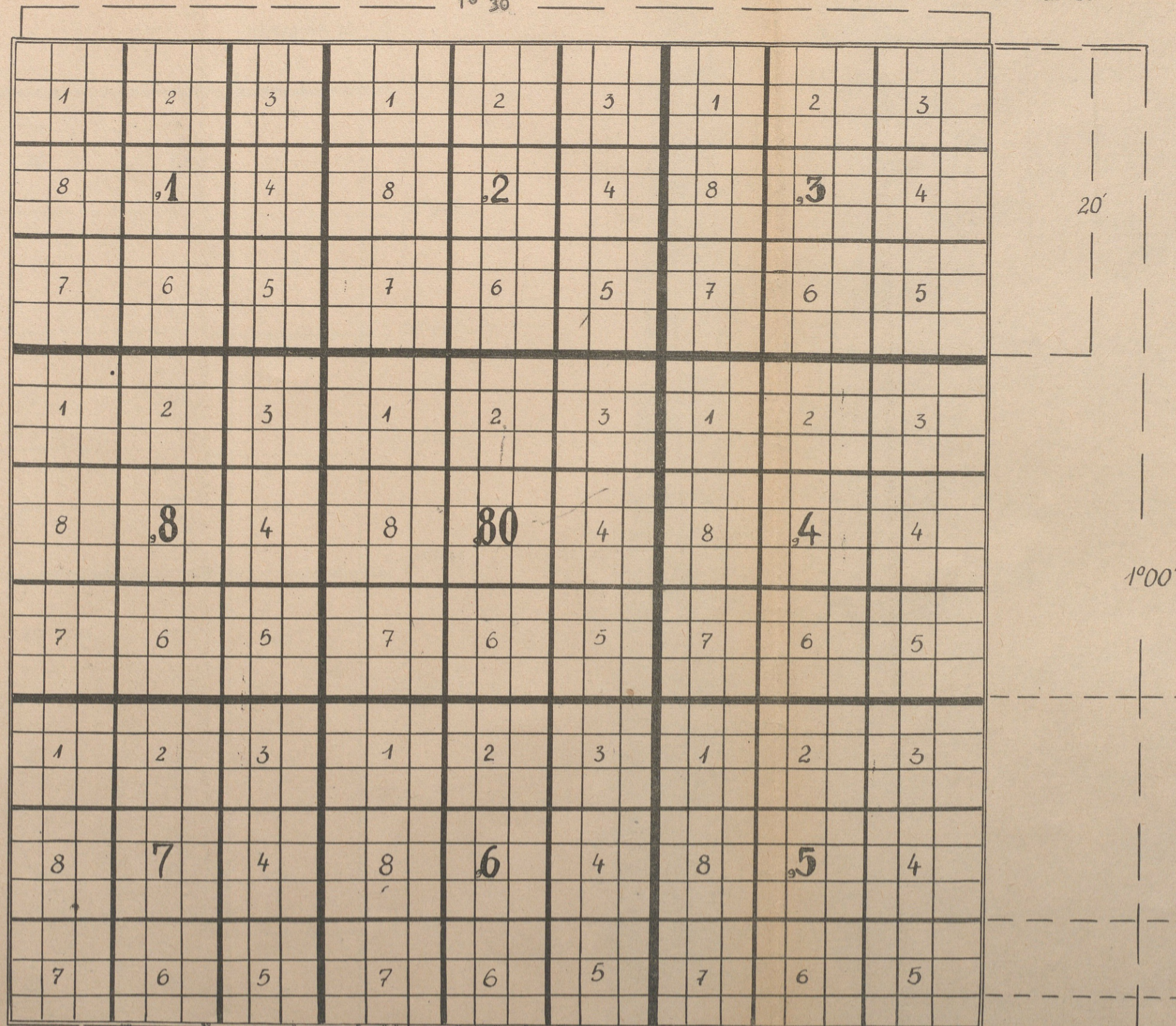
KRYPTONIMÓW STACJI TELEFONICZNO-TELEGRAFICZNYCH 5 pz
/ przykład/

Lp	Nazwa oddziału pododdziału	Kryptonim	
		Kolumna I	Kolumna II
1	SD 10 DZ	KONAR	KOBRA
2	WSD 10 DZ	WARNA	GRYKA
3	KSD 10 DZ	KRAKUS	WARTA
4	SD 5 pz	ORKAN	SŁUP
5	KSD 5 pz	OREGON	OPONA
6	SD 1 bp	KADET	SZAFIR
7	SD 2 bp	SALUT	LAZUR
8	SD 3 bp	GARDA	MARS
Wyszczególnia się zain- teresowane oddziały, pododdziały: - na szczeblu dywizji do batalionu włącznie; - na szczeblu pułku do kompanii włącznie.		Wyszczególnia się kryptonimy	

Terminy czynności kolumn : /podaje się w jakich terminach
czynne są poszczególne kolumny/.

SZEF ŁĄCZNOŚCI 5 pz

/Nazwisko, stopień, podpis/

Uwaga : Na mapach z nadziałem podziału kwadratu zasadniczego:

- kwadrat zasadniczy i duży określone i opisane są kolorem pomarańczowym ;
- kwadrat średni i mały - określone i opisane są kolorem żółtym.

1°00'

Kw. mały

Kw. średni

Kw. duży

NUMERACJA KWADRATÓW ZASADNICZYCH

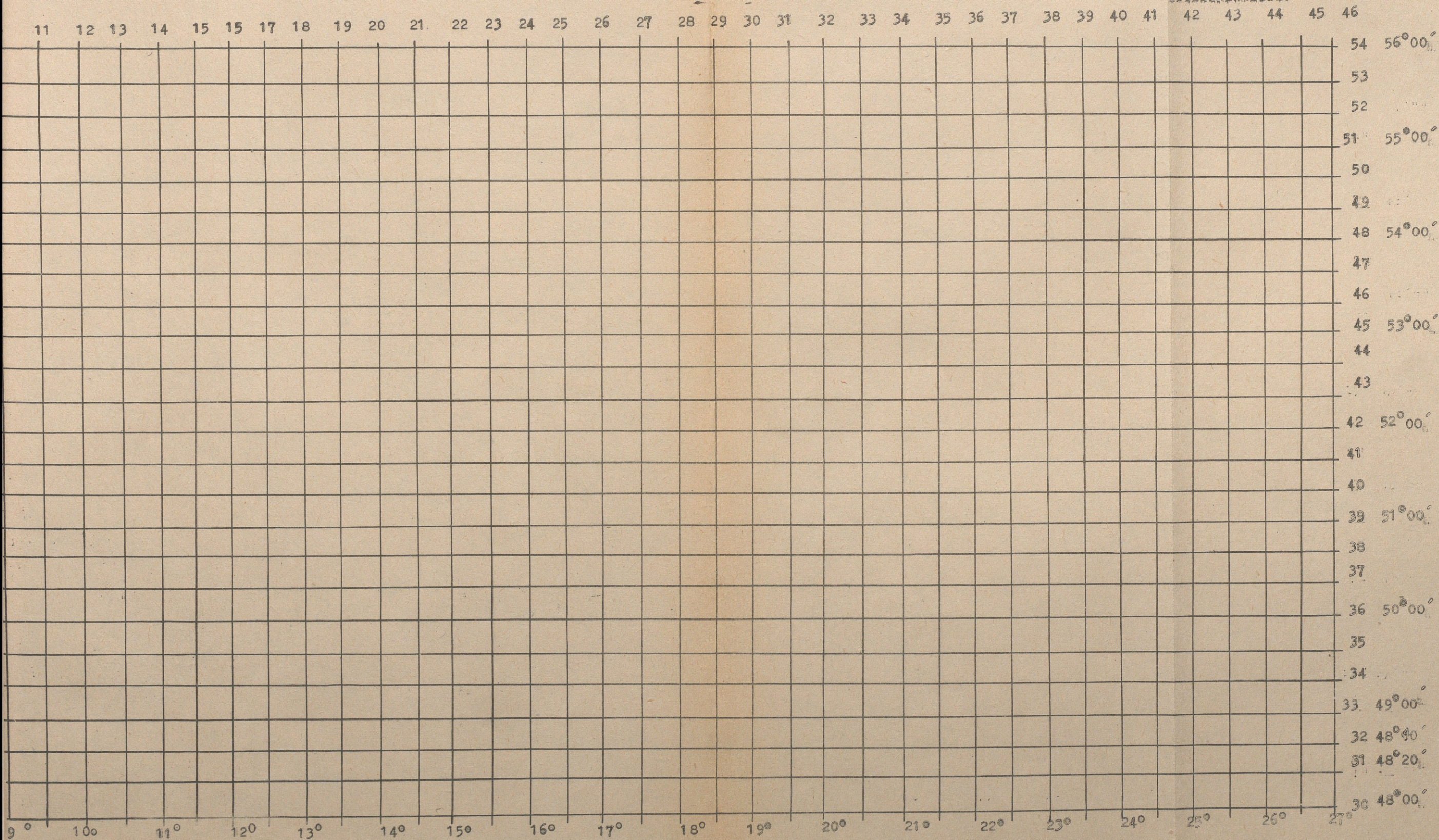
Załącznik Nr 20

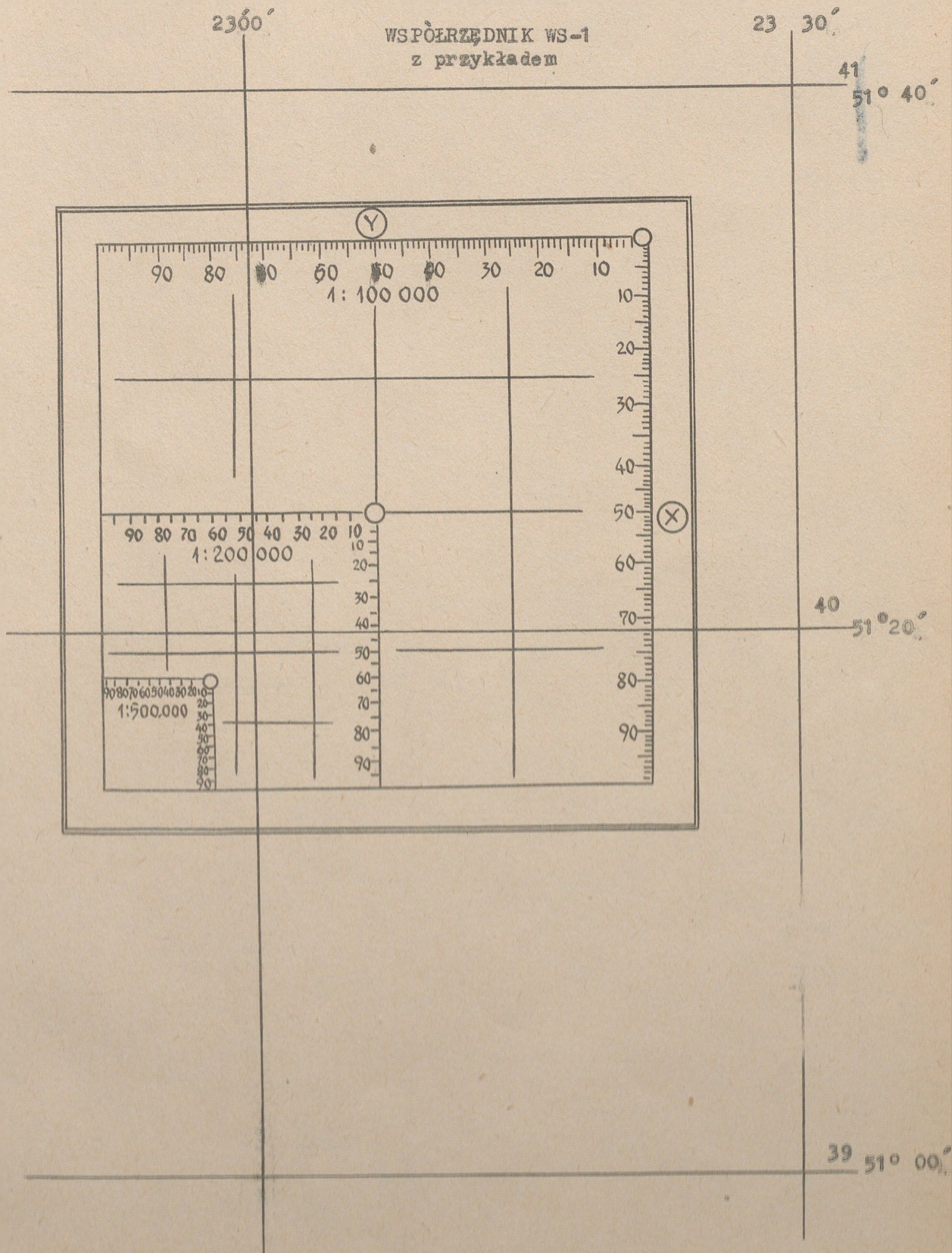
												56° 00'
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	
												55° 00'
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
												54° 00'
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
												53° 00'
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	
												52° 00'
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	
												51° 00'
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	
												50° 00'
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	
												49° 00'
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	
												48° 00'
9° 00'	10° 30'	12° 00'	13° 30'	15° 00'	16° 30'	18° 00'	19° 30'	21° 00'	22° 30'	24° 00'	25° 30'	27° 00'

NUMERACJA POŁUDNIKÓW I RÓWNOLEŻNIKÓW

Załącznik Nr 21

Wzrosty i cięgi

ZATWIERDZAM
SZEF SZTABU 5 pz

Załącznik Nr 23

/stopień, nazwisko, podpis/

Egz. nr.....

SCHEMAT ORGANIZACJI TD 5 pz

SZTAB SŁOWNIKI /0640/ 15.07.1969 16.50

Kapa 1 : 1000 00

/przykład/

Rodzaj sieci-dokumentu

10 DZ

5 pz

Jednostki podległe bezpośrednio jednostce organizującej TD

Jednostki współpracujące

Dokumenty kodowe 10 DZ

USPD

Tabela kodowa PZ-10
Tabela rozmowności Szak
Tabela sygnalizacyjna
Kod mapy RM-1

Kod terenu

Tabela krypt. stac. TT 10DZ

Tabela syg. rozpr. osób funk.

Dokumenty kodowe 5 pz

ROZDZIAŁNIK 3

SZEF ŁĄCZNOŚCI 5 pz

/stopień, nazwisko, podpis/

B I B L I O G R A F I A

=====

1. Instrukcja "Tajnego Dowodzenia" Tajne Szt.Gen. 216/58
2. "Systemy kodowania map wojsk lądowych" Tajne MON 1964.
3. Przedruk konspektu VIII Oddziału SWŁ Tajne Nr 0595/68 OSOR.
Maskowanie danych / przeprowadzenie rozmów / przy korzystaniu
z umówionych sygnałów TD i dokumentów kodowych".
4. Przedruk konspektu VIII Oddziału SWŁ Tajne Nr 059/68 OSOR.
"Umówione sygnały tajnego dowodzenia i dokumenty kodowe".
5. Przedruk konspektu VIII Oddziału SWŁ Tajne Nr 0593/68 OSOR
"Organizacja tajnego dowodzenia".
6. Instrukcja "O"maskowaniu treści meldunków i informacji w
jednolitym systemie wykrywania skażeń na terytorium kraju i w
wojskach operacyjnych" Tajne MON SZWCH 1968 r.
7. Podręcznik "Organizacja łączności na szczeblach taktycznych
/batalion, pułk, dywizja/ "Tajne ASG Nr 0770/69 OSOR.
8. Myśl wojskowa - kwartalnik MON Nr 3/1960 Tajne 08794/ASG
"Problemy tajnego dowodzenia".
9. Myśl Wojskowa - kwartalnik MON Nr 1/1960 Tajne 08647/ASG.
"Przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia, a operatywność
w dowodzeniu".
10. Tabela kodowa "CK - 1"
11. Myśl Wojskowa - kwartalnik MON Nr 2/1967 Tajne 012333/ASG
"Tajne dowodzenie wojskami".
12. Tabela różnicznika "1001"
13. Wytyczne do opracowania systemów kluczowych tabel kodowych
Tajne Szt.Gen. 255/60.
14. Zbiór konspektów z TD Kursu ^P przeszkolenia Oficerów Rezerwy
Szyfrowo -kodowych.
15. Wytyczne do opracowywania TS w wojsku. Tajne Szt.Gen. 331/64.

Wydrukowano w 150 egz.

Egz. Nr 1 - 150 E.F.N. OSO

Wyk. ppłk Hendler, mjr SZCZUBLIŃSKI

Druk. J.B., dn. 12.12.69r.

Nr 0189/14/szk/69

